

УМОВЫ ПАПДПІСКІ:

На 1 м-ц 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к. Зьмена адрасу: мясцовага—10 в., іншагародняга—20 кап.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТНІ:

За радок непарэлі (пасля тэсту)—50 кап. Іншагародні—1 р. Пасярод тэсту ў два разы даражэй, пры шматрадовым друкаванні—адна на згодзе. Згодна паст. СНІ ад 10 верасня 1924 г. бэрэзда зьверху тэсту 10 проц. падатку.

Падпіс і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Звязда“—Г. Менск, Сапежкая, 63, (траці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У адрасных гарадах—у адд. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.—тэлі. канторах.

РЕДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САПЕЖКАЯ, 63.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральн. Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня: тэлефон № 10-74. 2) Сэкрэтэр рэдакцыі—ад 12 да 2-го гадзіннага дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начні рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

Кіраўн. Гл. Кантора і Тэл. № 761. Кантора абвестак падпісці

АЎТОРАК, 31 ЛІПЕНЯ

1928 г.

№ 175 (2982)

Кашт асобнага нумару ўсгоды 5 кап.

Год выдання дванаццаты.

VI кангрэс Камінтэрну

Заклучнае слова тав. Бухарына

Кангрэс аднагалосна прыняў тэзісы т. Бухарына за аснову

МАСКВА, 30. На ранішнім пасяджэнні кангрэсу Камінтэрну 30 ліпеня былі заслуханы заключныя словы дакладчыкаў т. т. Шылера і Бухарына.

Тав. Бухарын быў сустрэчан бурнай авацыяй.

Прамова яго заняла ўсё ранішняе пасяджэнне. Вячэрняя пасяджэння ня было. Дэлегаты прысутнічалі на ўрачыстым сходзе маскоўскага актыву, прысьвечаным 25-ці годзьдзю другога зьезду партыі.

Пасьля заключнага слова т. Бухарына кангрэс аднагалосна прыняў за аснову тэзісы т. Бухарына і перадаў іх для распрацоўкі ў спецыяльную камісію.

Па прапанове нямецкай дэлегацыі аднагалосна ўхвалена наступная рэзалюцыя: «Кангрэс адабрае дзейнасьць Выканкому Камінтэрну і Міжнароднай Кантрольнай Камісіі, а таксама Камуністычнага Інэрнацыяналу Моладзі».

Потым кангрэс аднагалосна выбраў палітычную камісію.

На наступным пленарным пасяджэнні кангрэсу, увечары 31 ліпеня,—даклад тав. Бэля аб барацьбе з небяспекаю імперыялістычнай вайны.

Да перавыбару дэлегацкіх сходаў

Усім акругакам і райкамам КП(б)Б

Перавыбарчая кампанія дэлегацкіх сходаў па БССР у 1928-29 годзе павінна праводзіцца з 15 верасня па 15 кастрычніка. Падрыхтоўчую работу да перавыбару дэлегацкіх сходаў павінна распачаць з 1-га жніўня. Гэта кампанія набывае асабліва важнае значэнне ў момант, калі партыя разгортвае шырокую самакрытыку, уцягваючы шырокія масы працоўных на барацьбу з бюракратызмам, з кулаком, з элементамі разлажэння ў быцц і з усімі ворагамі сацыялістычнага будаўніцтва.

Кампанія перавыбару дэлегацкіх сходаў у горадзе павінна заахвочваць увагу работніц на задачах павялічэння жаночай пралетарскай працоўнай у партыі, уцягнення жаночых працоўных мас у перавыбары саветаў, узмацнення работы па рэалізацыі вытворчасці, прыцягнення работніц да правяркі і кантролю ўсяго нашага апарату.

На вёсцы перавыбарчая кампанія дэлегацкіх сходаў павінна заахвочваць увагу шырокіх пластоў батрачак, бяднячак і сярэдніх, што задача новых дэлегацкіх сходаў быць ініцыятарам у справе кааперавання сельскага гаспадаркі, асабліва вытворчага, арганізацыі арцельнай паліпшаючых і ўздымаючых сельскую гаспадарку, асабліва ў тых галінах, на чале якіх стаіць селянін, на больш хуткім правядзенні калектывізацыі сельскага гаспадаркі, па ўцягненні селянак у калгасы.

Перавыбарчы кампанія дэлегацкіх сходаў павінна заахвочваць увагу работніц на задачах павялічэння жаночай пралетарскай працоўнай у партыі, уцягнення жаночых працоўных мас у перавыбары саветаў, узмацнення работы па рэалізацыі вытворчасці, прыцягнення работніц да правяркі і кантролю ўсяго нашага апарату.

На вёсцы перавыбарчая кампанія дэлегацкіх сходаў павінна заахвочваць увагу работніц на задачах павялічэння жаночай пралетарскай працоўнай у партыі, уцягнення жаночых працоўных мас у перавыбары саветаў, узмацнення работы па рэалізацыі вытворчасці, прыцягнення работніц да правяркі і кантролю ўсяго нашага апарату.

На вёсцы перавыбарчая кампанія дэлегацкіх сходаў павінна заахвочваць увагу работніц на задачах павялічэння жаночай пралетарскай працоўнай у партыі, уцягнення жаночых працоўных мас у перавыбары саветаў, узмацнення работы па рэалізацыі вытворчасці, прыцягнення работніц да правяркі і кантролю ўсяго нашага апарату.

Згода паміж Нанкінам і Злуч. Штатамі нэрвуе цвёрдалобых

Азлабленне ангельскага друку

ШАНХАЙ, 28. Нота Келёга жыва абмяркоўваецца друкам і грамадзасцю. Усе кітайскія замежныя газеты прысьвечваюць перадавіцы ноце. Ва ўсіх артыкулах пераважаюць два моманты: у кітайскім друку—наўтоймае адвальненне і перамога, а ў ангельскім друку—азлабленне і спробы паменшыць значэнне ноты і аслабіць яе ўражанне.

Орган ЦК Гаміндану ў Шанхаі, аналізуючы ноту, устанаўляе, што нота ўпамінае толькі дытаньне аб пераглядзе мытнага дагавору і зусім не дакранаецца пытання экстарытарыяльнасці, прысутнасці амерыканскага войска ў Кітаі, налічча ваенных суднаў ва ўнутраных водах Кітаю. Газета далей адзначае, што ў ноце два разы гаворыцца аб абароне жыцця і маемасці амерыканскіх грамадзян і аб вусім аднолькавых з іншымі адносінах да амерыканскіх рэзідэнтаў. Па думцы газеты, гэта можа азначаць, што да таго часу, пакуль іншыя краіны карыстаюцца правам экстарытарыяльнасці і іншымі прывілегіямі, ПАЗШ таксама не адмовіцца ад іх. Газета, аднак, папярэдае тым, што такая інтэрпрэтацыя «суіярэчыла-б асноўнаму тону ноты, якая пацвярджае ўза-

емнае паважанне і роўныя правы».

ШАНХАЙ, 28. Паведамленне аб падпісанні кітайска-амерыканскага дагавору выклікала вялікае здзіўленне ў Шанхаі. Як паведамляе пекінскі карэспандэнт ангельскага аргану «Норд Чайна Дэйлі Ньюз», некаторыя пасланьнікі ў Пекіне лічаць, што заключэнне дагавору азначае прызнанне нанкінскага ўраду да таго, як нанкінскі ўрад даў доказ, што зможа выканаць абавязкі, якія ставіліся ўмоваў прызнання мытнага аўтаноміі Кітаю. Пасланьнікі здзіўлены гэтай акалічнасцю тым больш, што ўвесну 1926 году дзяржава бяспрочна згадзілася прымаць ніякіх мер да выканання гэтых умоў.

ТОКІЁ, 27. Японскі друк ацэньвае амерыканскую ноту Кітаю, як манеўр з боку Злучаных Штатаў з мэтай «выпарэдаць» іншы дзяржавы, галоўным чынам, Японію, і замацаваць за сабою пераважаючы ўплыў у Кітаі. Газеты сумняваюцца, ці ўдацца Злучаным Штатам давесці перагаворы з нанкінскім урадам да паспяховага канца.

Мундэн прадаўся Японіі
ШАНХАЙ, 28. Перадаць, што Чжан Сюэ-лян паведаміў Чан Кай-

шы, што мундэнская групка, з прычыны ровных аб'ектыўных акалічнасцей, ня можа ўзяць гамінданайскі сьцяг у Манчжурі. «Тым ня менш—вазначэнне ў паведамленні—жаданне мундэнскай групкі дабіцца згоды з поўднем застаецца нязменным».

Як паведамляе японскае агенцтва «Тохо», Чан Кай-шы азначае, што калі цяперашнія ўмовы не давалі б неадкладнага заключэння згоды, дык неабходна завясць прынамсі «маральнае супрацоўніцтва» паміж Мундэнам і поўднем.

Сутычкі паміж японскім і кітайскім войскам

ШАНХАЙ, 28. Як паведамляе тэлеграфнае агенцтва Тачун (бюро друку арміі Фын Юй-сана), каля гораду Чжоундаун (Шандунскай правінцыі), 100 кіламетраў на ўсход ад Цычэна была сутычка паміж японскім войскам і кітайскім атрадам, які налічвае 2.000 салдат. Японскае войска праследуе кітайскіх салдат. Становіцца ў раёне робіцца вельмі крытычным. Паводле слоў японскага агенцтва Тохо, кітайцы ўвесь час стараюцца рабіць шкоду японскім гарнізонам, разьмеркаваным усцяж лініі чыгункі, псууючы чыгуначнае палатно.

Начное радыё

Патэк пратэстуе супроць прамовы т. Бухарына...

Адпаведны адказ т. Карахана

МАСКВА, 30. З часу апублікавання прамовы т. Бухарына на кангрэсе Камінтэрну ў замежным друку, асабліва ў польскім, пачалі зьяўляцца артыкулы і заявы аб тым, што гэта прамова зьяўляецца ўмяшчальствам ва ўнутраныя справы Польшчы.

Згодна атрыманых ТАСС'ам з аўтарытэтных колаў вестак, польскі пасланьнік Патэк у часе спатканьня свайго з намеснікам народнага камісара замежных спраў т. Караханам рабіў спробы, ня глядзячы на відавочную няўгрунтаванасць гэтых заяў, абалерціцца на іх і нават вытлумачыць прамову т. Бухарына, як парушэнне 5-га арт. Рыскага дагавору. Паведамленне аб гэтым было на днях разаслана афіцыйным польскім тэлеграфным агенствам і зьявілася ва ўсёй польскай прэсе.

Тав. Карахан выказаў надзвычайнае здзіўленне з паводу таго, што Патэк палічыў магчымым заявіць пратэст з паводу вышэйпаказанага. Пры гэтым т. Карахан напоініў, што савецкі ўрад ня раз разьясняў, што Камінтэрн не зьяўляецца дзяржаўнай арганізацыяй, а ёсьць прыватная арганізацыя, утвораная партыямі, якія ў большасці дзяржаў працуюць зусім легальна.

Тав. Карахан пры гэтым дадаў, што ёсьць факты, якія сапраўды перашкаджаюць збліжэнню СССР і Польшчы, і ўказаў на забойства т. Войкава, замах на т. Лізарава, а таксама на тую палітыку патураньня, якую польскія ўлады вядуць дагэтуль у адносінах да белых эмігрантаў, якія сапраўды ставяць сваёю мэтай простае ўмяшчальства ва ўнутраныя справы СССР.

Грознае прадказаньне для буржуазіі

(Ад нашага бэрлінскага карэспандэнта)

Буржуазны друк у Нямеччыне б'е трывогу. Па закліку нямецкае кампартыі дзесяць тысяч пралетараў наладзілі ўрачыстае спатканьне амністыраваным барацьбітам за рабочую справу. Праследванні ня толькі не влямаці кампартыю, але яшчэ ўзмацнілі яе, вагартаваўшы для надыходзячых боек. Сур'ёзныя буржуазныя газеты прымушаны прызнаць банкруцтва цяперашніх мэтаў барацьбы з камуністычным рухам. І яны прабуюць знайсці іншы шляхі для паралізаваўня растучага ўплыву кампартыі.

Найбольш паказальным у гэтых адносінах зьяўляецца перадавы артыкул у аднай з сур'ёзнейшых і кіруючых газет нямецкае буржуазіі «Дэйчэ Альгемейне Цейтунг». Гаворачы аб арганізаваным пад Берлінам піянерскім лагеры імя Варашылава і аб дэманстрацыйных сустрэчах амністыраваных пралетарскіх барацьбітоў, газета піша, што маса абмежаваных людзей сярод нямецкай буржуазіі аб лае камуністычны рух, аб марыць аб ім. Але яны не разумеюць яго.

«Кампартыя,—кажа далей газета, можа пахваліцца значнымі посьпехамі ў галіне прапаганды і арганізацыі. Няма чаго падысца тым, што яна ня ведае іншых задач, апроча прапаганды і арганізацыі. Калі камуністам удацца ўцягнуць моладзь, тады адразу зробіцца цвёрдай падушка пад галавою некалькіх мільянаў тых, хто любіць паспаць».

Буржуазны друк у Нямеччыне б'е трывогу. Па закліку нямецкае кампартыі дзесяць тысяч пралетараў наладзілі ўрачыстае спатканьне амністыраваным барацьбітам за рабочую справу. Праследванні ня толькі не влямаці кампартыю, але яшчэ ўзмацнілі яе, вагартаваўшы для надыходзячых боек. Сур'ёзныя буржуазныя газеты прымушаны прызнаць банкруцтва цяперашніх мэтаў барацьбы з камуністычным рухам. І яны прабуюць знайсці іншы шляхі для паралізаваўня растучага ўплыву кампартыі.

Антываенны мітынг у Варшаве

ВАРШАВА, 28. 27-га ліпеня ўвечары ў Варшаве адбыўся антываенны мітынг, арганізаваны камуністычнай фракцыяй сойму. На мітынг з прамоваю выступіў камуністычны дэпутат Сыпула. Паўгадзінная прамова Сыпулы некалькі разоў перапынялася пагражаючымі крыкамі агентаў ахранкі і пэпэсаўскіх дружыннікаў, якія прыблі на мітынг з дубінкамі.

Калі пасьля прамовы Сыпулы на трыбуну ўзышоў наступны прамоўца—камуністычны дэпутат Росяк, агенты дэфэнзывы і пэпэсаўскія дружыннікі накінуліся на ўдзельнікаў мітыngu і разам з падышоўшым атрадам коннай паліцыі ўзяліся зьбіваць рабочых. Камуністычны дэпутат Росяк паранен некалькімі ўдарамі дубінкаў. Паліцыя арыштавала 9 удзельнікаў мітыngu.

У лапы банкіраў

ВЕНА, 28. Як паведамляюць з Бухарэсту, румынскі сэнат і ніжняя палата прынялі закон аб падрыхтоўцы стабілізацыі румынскай валюты ў адносінах з тэрамі румынскага

БЕЛА КУН Выхаў у СССР

ВЕНА, 28. Аўстрыйскае тэлеграфнае агенства паведамляе:

гав. Бела Кун

«З прычыны адбыцця тор- міну пакараньня, венскі суд перадаў Бела Куну паліцыі, якая накірвала яго з хуткім цягнікам у Лёндэнбург, дзе

Вакол экспэдыцыі Нобіле

СТАКГОЛЬМ, 29. Лейтэнант Цапі адлучыўся ад іншых выратаваных членаў каманды «Італія» і накіраваўся ў Стакгольм, дзе спаткаўся з маткаю Мальмгрэна. Цапі прыехаў у суправаджэнні італьянскага генеральнага консула. Гутарка дакраналася пераважна акалічнасцей, пры якіх Мальмгрэна пакінулі Цапі і Марыяно.

КАПЭНГАГЭН, 29. У гутарцы з прадстаўнікамі друку, па дарове ў Капэнгаген Нобіле адмовіўся паведаміць падрабязнасці катастрофы і знаходжаньня ўдзельнікаў экспэдыцыі на Ільдзе, спасялаючыся на адуцтасць інструкцыі в Рыму і на сваю годнасць афіцэра, якая абавязвае яго перш за ўсё зрабіць справядачу ў Рыме.

Мэханік экспэдыцыі Нобіле—Чэчынці—ходзіў на кастыльях. Правае нага ў лубку. Праф. Вэгоўнэк думае паехаць у Прагу. Усе яго навуковыя нагляданьні засталіся цэлымі.

Вадалазы „Красна“ за працэй
ЛЕДАКОЛІ «КРАСНА», 28. Вадалазы «Красна» абсьледвалі і знайшлі ў левым борце імянецкага параходу «Монте Сэрвантэс» новую прабоіну, даўжынёю каля 4 мэтраў, праз якую ў труп пападае вада. Вадалазы «Красна» прыступілі да ліквідаваньня

арганізація делегацiяў сходаў у калгасах і саўгасах павiнна будзе завастрiць увагу масы сялян на пераважнасцi калектiўнай гаспадаркi перад iндывiдуальнай.

Делегацiя сходы павiнны прыняць больш актыўны ўдзел у рабоце па арганiзацiі беднаты і батрацтва ў аб'яднаннi іх з сярэдняком для адпору кулаку.

Перавыбарчую кампанiю на вёсцы неабходна скарыстаць для разгортвання растлумачальнай работы па хлэбзагатоўках, па падрыхтоўцы і шырокім уцягненнi масы сялян-бяднячак, батрачак і сярэднячак, калгаснiц і саўгаснiц у перавыбары саветаў.

Навава арганiзацыяў делегацiяў сходы з самага пачатку сваёй работы павiнны мець мэтавую ўстаноўку, павiнны стаць сапраўды апорай партыі па сацыялістычнай перабудове гаспадаркi, таксама павiнны сыгналізаваць партыі пра ўсе недахопы работы, даводзяць да ведама партыі ўсе моманты бытавога разлажэння і г. д. і адбiваць усе пытаннi палiтычна-гаспадарчага жыцця прадпрыемства і вёскі, што дасць ім магчымасць разгарнуць сваю работу як грамадзкай адзiнкі ў горадзе і на вёсцы.

Пры разгортванні кампанiі перавыбару ў гэтым годзе неабходна ўлічыць недахопы і памылкi, якiя былі дапушчаны ў мiнулай кампанiі, як-та: наўважлiвы адносіны да кампанiі перавыбару делегацiяў сходаў з боку асобных райкомаў і асаблiва ячэек, слабая актыўнасць батрачак і сельска-гаспадарчых работнiц з прычыны недастатковай падрыхтоўкi да перавыбару і недастатковага росту ахопу делегацтвам сялянчак.

Пры правядзеннi кампанiі перавыбару делегацiяў сходаў неабходна кіравацца наступным:

а) Як мага больш абслужыць усю кампанiю як падрыхтоўчую, так і выбарчую жывым партыйным кіраўнiцтвам і сіламі з боку АК, РК і партыйных ячэек.

б) З мэтай найлепшага ўвiслення едахопаў у рабоце старых делегацiяў.

НА КОЖНЫМ ЗАВОДЗЕ ЛЯБАРАТОРЫЯ

МАСКВА, 30. Прэзydыум НТУ ВСНГ СССР прыняў пастанову аб фабрычна-заводзкiх і трэстаўскiх навукова-даследчых лябараторыях.

Лябараторыі ўтвараюцца пры ўсiх трэстах, заводах і фабрыках. Гэтага патрабуюць задачы рэканструкцiі прамысловасцi на вышэйшай тэхнiчнай базе.

Фабрычна-заводзкая навуковая даследчая лябараторыя зьяўляецца нiзавой навукова-даследчай ячэйкай і праводзiць кантроль за паступаючым на фабрыку сыродом і паўфабрыкатам. Лябараторыя выдэе кантроль і вытворчага працэсу. У задачу лябараторыі ўваходзiць і кантроль за выпускам гатовых вырабаў.

У галiне чыста навукова-даследчай працы лябараторыя выяўляе прычыны браку ў вытворчасцi. Лябараторыя вучыць і праводзiць вменны ў рэцэптуры і метадах вытворчасцi, калi гэтага патрабуе вмененая якасць сырцу, а таксама мажлiвасцi павялiчэння прадукцыі, палiпшэння вытворчасцi і аховы працы. Усе гэтыя мерапрыемствы праводзiцца шляхам правэркi ў малым лябараторным маштабе і пастаноўкаў кантрольнае практыкi ў цэхах. Лябараторыя кансультуе пытаннi, якiя ўзнікнуць у працаўнiкоў фабрык у iх асабiстаў даследчай працы.

Абследванне ўжо iснуючых заводзкiх лябараторыяў паказала, што

зацiяў дэлегатiяў сходаў саўгасцаў або снiццi батрачак пры вiско-вых дэлегатцiях сходах. Саюз сельска-гаспадарчых рабочых павiнен прыняць актыўны ўдзел па выяўленнi батрачак на вёсцы, з мэтай найбольшага iх ахопу дэлегатцiямi сходамi.

е) Вылучыць і падрыхтаваць у вёсцы лепшыя дэлегатцiяў сходы старога складу з мэтай застаўлення iх на другi год работы.

ж) Зьвяртаючы увагу на значную колькасць у дэлегатцiях сходах дэлегатаў старога складу і моладзi, ЦК КП(б)Б прапануе выканаць дадныя дырэктывы ў мiнулым годзе па гэтым пытаннi (аб недапушчэннi больш 10-15% дэлегатаў старога складу і аб узорсцы дэлегатаў—ад 20 да 45 год).

з) Па практыцы мiнулых гадоў да ўдзелу ў кампанiі прыцягнуць усю грамадзасць (прафсаюзы, сельсаветы, камсамол, актыўны работнiц і сялянчак, старых дэлегатаў, настаўнiц).

і) Пры перавыбарках забяспечыць максымальны ахоп работнiц і сялянчак нацменшасцi (полек, пурэек, латышак і г. д.) як арганiзацiяў нацыянальных дэлегатцiяў сходаў, так і ўцягненнем iх у агульныя сходы.

к) Шырока скарыстаць на практычнай рабоце і для правядзення ва ўсе выбарчыя органы дэлегатаў скончыўшых дэлегатцiяў сходы ў 1927-28 годзе, асаблiва маючы на ўвазе iх вылучэнне ў выбарчыя органы ў надыходзячую кампанiю перавыбару сельсаветаў.

Лепшых з iх работнiц, батрачак і сялянчак-бяднячак уцягваць у партыю і зьвярнуць увагу на прыцягненне старых дэлегатаў ва ўсю палiтасветную работу, як-та: палiтуркi, партыйныя школы, школы перасоўкi і г. д.

л) Новая дэлегатцiя сходы павiнны распачаць сваю работу не пазней 1-га лiстапада.

УВАГА: Палажэнне аб дэлегатцiях сходах застаецца леташняе.

Сакратар ЦК КП(б)Б
АБРАМЧУК.

большасць iх мае рад дэфектаў. Няма патрэбнай колькасцi лябараторных працаўнiкоў, недастаткова іх квалiфiкацыя, невiстарчальнасць новай сучаснай апаратуры, адсутнасць адэнай метадыкi выпрабавання, дрэнная сувязь лябараторыяў з вытворчымi цэхамi, недастатковая ўзаемная iнфармацыя заводаў—усе гэтыя моманты павiнны быць у далейшым улічаны і выпраўлены.

Для ўзмацнення навукова-даследчага кантролю над вытворчасцю, НТУ ВСНГ просiць прэзydыум ВСНГ абавязаць трэсты забяспечыць лябараторыі аднаведным памяшканнем, папоўнiць абсталяванне лябараторыяў новай сучаснай апаратурай, умацнiць колькасць і якасць склад працаўнiкоў заводзкiх лябараторыяў і падвысiць iх квалiфiкацыю, практыкаваць перыядычныя камандыроўкi лябараторных працаўнiкоў на iншыя заводы і, нарэшце, умацнiць лябараторную практыку студэнтаў.

Трэсты павiнны ўключыць у свой прамыслова-фiнансавы плян неабходнае пераабсталяванне і даабсталяванне заводзкiх лябараторыяў.

Для адначасовых работ на развiццi заводзкiх лябараторыяў метады прамысловасцi адпускаецца 10 млн. руб.

цi стабiлiзацыі румынскай валюты і прадастаўленнi права румынскаму ўраду весты перагаворы аб замежнай пазыцы і заключэннi дагавораў а поваду ўрэгулявання румынскага ваеннага доўгу Францыі і дзяржаўнага доўгу Францыі, Англiі, Бельгiі і Швэйцарыі.

Выступаючы ў прамоваю на пасяджэннi парламанту, прэм'ер Брацiяну заявiў, што дыскрэдытаванне Румынiі ўнутранымі і знадворнымі ворагамi зрабiла неабходным прыцягненне ангельскага, французскага дзяржаўных банкаў да правядзення стабiлiзацыі. Таму рашэнне гэтых эмiсійных банкаў падтрымаць стабiлiзацыю румынскай валюты мае вялiкае значэнне. Аб ходзе пасяджэнняў так званана контр-парламанту, якi адначасова адбываўся і быў скiкан апазыцыйнай нацыянальна-сялянскай партыяй, а прычыны дэзурны, нiчога пакуль што невядома. Газета «Дымiнiяда» дапушчае, што цэнтральны камiтет нацыянальна-сялянскае партыі прапаву на пасяджэннi контр-парламанту рэвалюцыю праекту супраць пастановы ўраду аб замежнай пазыцы. Рэвалюцыя будзе перададана рэганцкай радзе, ад якой партыя эпоў патрабуе адстаўкi ўраду Брацiяну.

За кулісамі тэатру Кабукі

Японскі нацыянальны тэатр «Кабукі» на чале з буйнейшым японскім акторм Ісікава Сададзi IX прадстаўляе цiкавасць ня толькi ў мастацка боку гэтых спектакляў, але і з боку асаблiвасцi бытавога ўкладу японскага тэатральнага сьвету.

Гэты сьвет яшчэ дагэтуль прадстаўляе сабою захаваны асколак грамадзкiх адносiн эпокi фэадалiзму. Тэатр «Кабукі» зьяўляецца тыповай цакавай арганiзацыяй, якая знаходзiцца на чале групы майстраў—высока-квалiфiкаваных артмiстых. Гэтыя майстры групуюць вакол сабе рад сваiх вучняў—падмайстраў і мастацка-тэхнiчных супрадоўнiкаў. Надзвычайна тэхнiка японскага тэатру ствараецца ў вынiку доўгай вывучкi пад кіраўнiцтвам выдатнага майстра, паслэднiкам і верным ахоўвачом снiчных традыцiяў якога зьяўляецца вучань. Такiм чынам у японскім тэатры iснуюць цэлыя актёрскiя дынастыі, і Сададзi, галоўны кіраўнiк прыкладжачага да нас калек-

тыву, зьяўляецца Сададзi IX. Дынастыя яго iснуе ўжо сотнi год, бяручы свой пачатак ад вялізарнейшага актора старо-е Япониі Дзiшвора, трагічным стым ігры якога ахоўвае Сададзi.

Як кіраўнiк старэйшага тэатральнага калектыву Сададзi ў вачох яноўцаў адлюстроўвае мастацтва японскай сьпавы і, як мастак, карыстаецца вялізарнай павягай японскай грамадзасцi.

Партыёрам Сададзi зьяўляецца актёр Сiётiю, лепшы выканаўца жаночых роляў. Ідучы па сьлядох старых фэадалных традыцiяў, японская нацыянальная сьпавы ня ведае актрас. Як і жанчыны, тут ня мае права ўдзельнiцца на сцэне і жывёла, якая замаянiцца або манекэнамi, што рухаюцца, або спецыяльнымi выканаўцамi амплуа «жывёлы». У прыватнасцi маюцца спецыялісты па адлюстраваннi «конскіх ног» Коль адгрывае вялікую ролю ў гістарычных трагедыях і адлюстроўваецца ён на японскай сцэне пры дапамове спецыяльнага манекэна, унутры якога знахо-

дзяцца актёры, што iмiтуюць рух ног кавы. Асобную клясу працаўнiкоў сьпавы выдзiляюць сабой так званыя «курумбо», аправутыя ў чорныя балахоны і закрытыя чорнай вуалью тварамi, якi абслугоўваюць сьпаву на вачох у глядача ў часе ходу спектаклю. Яны падаюць актёру патрэбныя па ходзе дзвi рэчы, убрваюць цэлыя забiтых, увосiць адгрываць сваю ролю рэчы абстаюўкi і г. д. Іх чорнае адзенне гаворыць глядачу аб iх умоўнай нябачнасцi.

Закулісны быт японскага тэатру таксама адрэзніваецца радом дiкавых падрабязнасцяў. Так, напрыклад, не прыняе ўборных, якi не абстаіваныя ваннамі цi душам. У гэтым выдзiляецца высокая ступень фiзичнай культуры японцаў. Цiкава таксама і тая асобная система гімнастычных практыкаванняў, якiмi займаюцца японскі актёры перад першым зьяўленнем на сцэне.

Наркмасьветы выдэе перагаворы аб прыездзе японскага тэатру ў Маскву.

Прыезд ў Маскву японскага тэатру Кабукі

Група артыстаў едзе з ванзалу

у тым панаве вада. Вадавалы «Красіна» прысутнiі да лiквідацыі гэтай прабоiны.

Дэлегацыя ангельскіх работнiц у СССР

ЛЕНДАН, 29. Сёння ў Трафальгар-сквэры адбылася шматтысячная жаночая рабочая дэманстрацыя пад лiдуантам барацьбы супраць вайны. Афіцыйнай прычынай для дэманстрацыі зьявіліся провады «мiрнаў» дэлегатцiяў жанчын-работнiц у СССР», на чале якой знаходзiцца вядомы дзеяч левага крыла рабочага руху, камуністка Кэтлiн Дэнкэн. «Задачаю жаночай мiрнаў дэлегатцiяў ў СССР зьяўляецца—перадаць расійскім рабочым захалпленне ангельскіх работнiц прапанаваным СССР праектам усеагульнага разбраення. Дэлегацыя жанчын-работнiц выязджае ў СССР сёння ўвечары.

Рэформы Аманулы

ЛЕНДАН, 27. З Кабула паведамляюць, што аўтанскі эмір Аманула на адным з сходаў чыноўнікаў заявiў, што ў блiжэйшым будучым будзе скiкан народны савет, у якім чыноўнiкi ня будуць удаельнiчаць. Далей эмір асудзiў мiлагажонства, і надалей кожны дзяржаўны чыноўнiк, якi жэніцца другi раз, будзе звольнены з пасады.

Капартыі мае армію падаўляць на Верных салдат. Якому iншаму руху ўдалася-б такая рэч, як на працягу толькi некалькiх гадаў сабраць тысячы людзей для спаткання зьявіленых—пасля таго, як масы, патрапiўшы шмат часу на хаджэнне і таканьне, расчароўваюцца няправільным паведамленнем камуністычнага друку аб iх вываленнi, на другi-ж дзень паставiць на ногі яшчэ большыя масы.

Я сумняваўся, каб нават сацыял-дэмакратам гэта удалося. Калі ў пеўныя вякi якой небудзь буйной буржуазнай партыі ўдаецца сабраць у «Дварцы Спорту» столькi народу, што ўсе месцы заняты, дык гэтыя, што блiзка стаць да яе, прыходзяць у захалпленне ад таго, што такое мноства панюў і панюў патрапiлі дзьева гадзiны свайго дарагога часу і пасьпяшылі-

На фронце клясавай барацьбы

Рабочыя напалі на турму

ПАРЫЖ, 28. Як паведамляе агенцтва «Гавас» ў Лiможу (на паўднёвым захадзе Францыі), рабочыя гораду пад кіраўнiцтвам камуністых праўнiц шматліку дэманстрацыю і напалі на мясцовую турму з мэтай вывалення рабочага, якi быў арыштаваны ў звязку з забастоўкаў на абутковай фабрыцы. Дэманстранты пасьпелі аламаць браму турмы, перш чым прыбылі жандары для навадзеньна парадку. Зараз турма занята жандарамi.

Як паведамляе камуністычная газета «Юманітэ», 3.000 рабочых у Троаіе правялі грандыёзную дэманстрацыю перад будынкам ратушы, пратэстуючы супраць васудзьдзеньна рэдактара мясцовай газеты да 18 месяцаў турэмнага зьявольнення і штрафу ў 1.500 франкаў за зьямяшчэнне артыкулаў супраць закiнаў рэфармiстых для ўдзелу ў манэўрах.

Забастоўка руанскіх маракоў

ПАРЫЖ, 28. У адказ на адмаўленьне прадпрыемцаў адваліць патрабаваннi маракоў, руанскія маракі аднагалосна парашылі абвясцiць ўсеагульную забастоўку Маракі пераважнай большасцю галасоў пастанавiлі далучыцца да ўнiтарнай (рэвалюцыйнай) канфедэрацыі працы. Забастоўка руанскіх докераў ня спыняецца. Унiтарная канфедэрацыя працы апублікавала адзую, у якой ваклікае рабочых байкатаваць параходзi, якi накіроўваюцца ў звязку з забастоўкаў ў iншыя парты і даць матар'яльную дапамогу бастуючым.

Забастоўка рабочых трамваяў ў Рызе

РЫГА, 28. Сёння пачалася забастоўка рабочых і служачых трамваяў. Трамвайны рух спыніўся. Бастуючыя патрабуюць павялiчэння зарплаты і прыняцця навад двух няправільна звольненых рабочых.

Эміграцыя з Польшчы ў Бразілію

Як і ў цароніа часы, Польшча і зараз знаходзiцца ў першых радох краiн, адкуль уцянае працоўны народ. Нядаўна польскі ўрад падпiсаў згоду з Бразіліяй, паводле якой дзесць тысяч польскіх сем'яў перасяляюцца ў блiжэйшы час у бразільскі штат Мiнас Герао, на поўнач ад Рыо-дэ-Жанейра. Штат гэты знаходзiцца ў трапiчным поясе, мае пладавітую глебу і багаты рэсурсамi. У гэтым штате знаходзiцца рад пасяленняў эміграцтаў з Японіі.

бiлвааць для супроцьдзейня iм. Бо палiтычным бiзном нецiка за бiць-пiявата руку, увары нем для яго—мабвы дождж, а катаржыя прысуды—выбаранне сiл і вывучка. Па думцы газеты, армія, якая змагнецца зараз супроць камунізму, мае вельмі старых, вельмі самаздаволеных і сытых правадыроў, яе салдаты—гэта маргарытавыя рэзэрвiстыя, якiя толькi неахвотна і то толькi на вельмі кароткi тэрмін удзельнiчаюць у рабоце. Ня лепш, па думцы газеты, стаць справа і са зьменнай, а гэта галоўнае, бо моладзь можна зававаць моцна дзейнiчачымi iдэямi.

У заключэнне буржуазная газета гаворыць, што існаванне «лягеру Варашылава»—грознае прадназанне для буржуазнага грамадства і пiтц-еца, цi разумее яно гэта.

А. В.

Левыя выкрываюць здр. днiцтва Макданальдаў

ЛЕНДАН, 29. Адбылася канфэрэнцыя левага крыла ангельскага рабочага руху. Выступаўшыя на канфэрэнцыі прамоўцы выкрывалі апублікаваную нядаўна выбарчую праграму рабочае партыі, значаючы, што гэта праграма разьлічана на перадвыбарчую згоду з лiбэральнай партыяй. У процiвагу выбарчай праграме рабочай партыі, канфэрэнцыя прыняла прапанаваную нацыянальным камiтэтам руху левага крыла праграму, якая патрабуе безадкладнай нацыяналізацыі петраў і асноўных галінаў прамысловасцi бяз выплаты кампенсацыі капіталістам і пад кантролем рабочых, нацыяналізацыі зямлі бяз выплаты кампенсацыі. Далей праграма патрабуе аблядавання капіталу, безадкладнага агалашэння бязумоўнай незалежнасцi калёніі і дамiнiснаў і безадмоўнага прызнання СССР.

Абнiшчаныя насельнiцтва ў Англіі

Паводле даных афіцыйнай статыстыкi, да 1-га студзеня 1928 г. у Англіі і Уэльсе 1.364.691 чал. атрымаў дапамогу згодна «закону аб беднасцi». З iх непрацаздольных, старэй за 65 гадоў, было толькi 202.000 чал. Рэштi—усё працаздольны элемент. Населу на 10.000 чал. насельнiцтва прыпадае 347 атрымліваючых дапамогу на беднасцi. Праўда, гэтыя даныя крыху менш адпаведны даным за 1926 г. і 1927 г., але аднолькавыя з данымi 1924 году і на 160.000 больш, чым у 1925 г.

Дамы са шкла

ВЕРЛІН, 27. У радзе краiн Эўропы і Амэрыкi шкло ўжываецца ня толькi для шыбаў, але таксама і для сцен. З шкла будуюцца фабрычныя памяшканнi, але ў апошнi час на чаргу пастаўлена пытаньне аб пабудове жылых дамоў, з гэтага матар'ялу. Зараз вынай-дзена шкло якое прапушчае ультрафіалетаваыя праменьнi, значэнне якіх для здароўя вялiзнае. Небясьпека перазаў асколкамi шкла вусiм зьнікае, дзякуючы апошнім дасягненням шкляное прамысловасцi па вынаходнiцтве новага туніку шкла, якое зусiм ня б'ецца.

УЗЬНІКНЕНЬНЕ БАЛЬШАВІЗМУ Ў БЕЛАРУСІ*

«Соць правядыры «Бунду» заяўлялі, што «Бунд» выяўляецца адзіным прадстаўніком яўрэйскага пралетарыяту і што яўрэйскія рабочыя адчуваюць патрэбу ў самастойнай яўрэйскай арганізацыі—мы знаходзім цяпер цэлы рад дакументаў, якія з поўнай ясасцю выкрываюць, што яшчэ задоўга да 2-га зьезду РСДРП, у самы разгар палемікі з «Бундам», у апошнім выявіліся пасобныя групы рабочых, незадаволеных бундаўскай пазыцыяй у нацыянальным і арганізацыйным пытаньні, якія складалі скрытую апазыцыю. У справаздачы Паўночна-Заходняга Камітэту РСДРП («Іскра» № 78) паведамляецца, што галоўнай прычына гэтай незадаволенасці заключалася ў арганізацыйным пытаньні. Апазыцыя існавала ў Менску, Вільні і многіх дробных гарадох. Пазыцыя, пасобныя, больш сьведомыя апазыцыянеры зрабіліся адкрытымі прадвінікамі бундаўскай палітыкі; хоць яны і заставаліся ў арганізацыі, тым ня менш яны вялі палеміку, абараняючы агульна-партыйны пункт гледжаньня. Такое было становішча ў той час, калі ў нашым краі ўзніклі партыйныя групы.

Пралетарыят іншых нацыянальнасьцяў быў арганізаваны толькі ў Вільні і Сморгоні, калі ня лічыць пасобныя спроб у гэтым кірунку, якія рабіліся ў Менску, Віцебску і Дзвінску. Сярод польскага пралетарыяту працавала пераважна ПНО; сацыял-дэмакратычная партыя Польшчы і Лтвы мела слабыя сувязі.

Калі «Бунд» выступіў у партыі і раскол стаў ужо фактам, што адбыліся, некаторыя з рэвалюцыянераў нашага краю, якія далучыліся на сваіх поглядах да партыі і працавалі або ў агульна-партыйных, або ў іншых арганізацыйных, арганізавалі партыйныя групы. Перш за ўсё яны аб'ядналіся з вышэй памянёнымі членамі «Бунду», якія насілі зьезду вышкі з яго раду (як гэта было ў Менску і Вільні) або-ж проста сталі вёсці самастойную работу, зьвязваючыся з рабочымі (як гэта было ў Дзвінску і ў іншых мясцох).

Перад партыйнымі групамі стаяла сур'ёзная і трудная задача: перапераць, вёсці сацыял-дэмакратычную работу, забяспечыць і ўскладненую нацыянальнай абасобленасцю, русіфікатарскай палітыкай ураду і выплючым становішчам яўрэйў; па-другое, змагацца супроць нацыяналістычных і сепаратысцкіх тэндэнцый, якімі заўсёды адзначалася ППС, а за апошнія гады таксама і «Бунд».

Аб барацьбе, якая адбылася хутка пасля зьезду ў бундаўскіх радох, раскажам у карэспандэнцы з розных гарадоў, якія друкаваліся ў «Іскры».

У № 61 «Іскры» ад 5 сакавіка 1904 году была надрукавана наступная карэспандэнцыя:

«На рэфэрце аб «Выхадзе Бунду з партыі», які выклікаў доўгія і сур'ёзныя спрэчкі, мы, яўрэйскія рабочыя гораду Менску, у ліку 21 супроць 3, што ўстрымаліся, выказалі сваю салідарнасьць з РСДРП і далучаемся да апошняй».

«Вось гэтыя перадавыя рабочыя, — раскажае Е. Беленькі ў сваіх успамінах аб Менскай бальшавіцкай арганізацыі, — паслужылі першым каменем для пабудовы партыйнай

(Сальшавіцкай) арганізацыі ў Менску, арганізацыі, якая ў выніку адыграла відную ролю ў 1905 г. і кіравала рэвалюцыйным рухам ва ўсёй Менскай губерні».

На чале гэтай групы стаялі Е. Беленькі (Сяргей), які ле арганізаваў, а таксама Кузьняцоў (Ефім) і Самуіл (рабочы-пекар). Група паяла ў Менску вялікую работу. Спачатку група арганізавала рад дакладаў і дыскусій для невялікіх рабочых сходкаў, на якіх абмяркоўвалася пытаньне аб выхадзе «Бунду» з РСДРП. На гэтых сходках да арганізацыі РСДРП далучылася 40 актывных рабочых, якія раней уваходзілі ў «Бунд». Хутка група зьвязалася з некалькімі інтэлігентамі сац.-дэм.—не яўрэймі. Так была створана ў канцы 1903 г. Менская арганізацыя, якая на арганізацыйным сходзе атрымала назву: «Менская Група РСДРП».

Партыйная работа ў Менску пайшла ў двух напрамках: з аднаго боку—барацьба з «Бундам» за ўплыў на яўрэйскія рабочыя масы, з другога—усталяваньне сувязі з рускімі рабочымі менскіх фабрык, заводаў і чыгуны. У Менску ня было вялікіх фабрык і заводаў; апрача чыгуначных майстэрняў (Лібава-Роменскай, зараз Заходняй, і Маскоўска-Берасьцейскай, зараз Маскоўска-Бел. Балтычнай чыгуны) больш або менш значная колькасць рабочых працавала на дражджавым заводзе, тутэйшай фабрыцы, вадаправодзе, электрастанцыі, гарадзкой канцы і г. д. Менскай арганізацыі з самага пачатку прышлося вёсці жорсткую барацьбу з «Бундам» з-за разгалоску па арганізацыйным і нацыянальным пытаньнях. Гэтыя разгалоскі давалі сабе адчуваньне больш моцна і больш востра ў мяккіх асудзеньнях, чым дзе-б там ні было, бо «Бунд» спаткаў зьяўленьне сацыял-дэмакратычных груп у раёне свайго панаваньня вельмі вярхожа. На поўдні, напрыклад, барацьба насіла больш умеркаваны характар. У Паўночна-Заходнім-жа краі «Бунд» да 1905 году не хадзіў прызнаваць існаваньня нашых партыйных арганізацый ні «дэ-юрэ», ні «дэ-факто».

Барацьба з «Бундам» апраўдалася і тым, што ізаліравалася і арганізацыйная абасобленасць яўрэйскага пралетарыяту ў бундаўскай арганізацыі не адпавядалі тэарэтычным асновалажэньням і лёзунгу РСДРП. «Пралетары ўсіх краін, злучайцеся!» Апрача таго, існаваньне абасобленай арганізацыі яўрэйскага пралетарыяту ў Паўночна-Заходнім краі затрудняла эканамічную і палітычную барацьбу, якая патрабавала адзінага кіраўніцтва.

Тое-ж самае адначасова адбылася і ў Вабруйску. І там выявіліся групы яўрэйскіх рабочых, якія не жадалі ўспрымаць нацыяналістычныя ідэі, якія нязваліся ім «Бундам». Вось што паведамляе нам карэспандэнцыя з Вабруйску ў № 53 «Іскры»:

«Большасць сьведомых яўрэйскіх рабочых, з якімі мне давялося сустракацца, эфэтычна і рапуча супраціўляюць тым тэндэнцыям, што ім стараюцца наваздаць прадстаўнікі «Бунду», інтэлігенты. Самі ж інтэлігенты-прапагандысты мне скардзіліся, што рабочыя аказваюць аўсім няўспрымальнымі да тых артыкулаў «Арбэтэр-Штэмм» («Рабочы Голас») — Ц. О. «Бунду», у якіх праводзіцца нацыяналістычныя погляды».

У канцы 1903 году ў Вабруйску па ініцыятыве Г. Шклоўскага была арганізавана група «Іскры», якая спачатку складалася выключна з

расійскіх рабочых; потым да яе далучыліся яўрэйскія рабочыя, што вышлі з «Бунду». Зара-жа пасля ўзнікнення гэтай групы, вабруйскай арганізацыі «Бунду» пачала з ёю барацьбу, не пагарджаючы ніякімі сродкамі для яе дыскрэдытацыі ў вачох рабочых.

«Каб утрымаць уплыў на яўрэйскіх рабочых, — апавадае ў сваіх успамінах аб 1905 г. Гаралік, — «Бунд», іграючы на нацыяналістычных пачуцьцях адсталых часткі рабочых, намываў іскраўцаў «асымілятарамі», «гоямі» і стараўся давесці, што сярод яўрэйскіх рабочых павінна і можа працаваць толькі яўрэйская партыя, якая вядзе работу толькі на яўрэйскай мове».

Аб барацьбе, якую вяла Вабруйскай арганізацыя «Бунду» супроць «іскраўскае» групы, апавадае тав. Г. Шклоўскі ў сваіх успамінах аб Вабруйскай арганізацыі РСДРП:

«Хутка, пасля абвешчэньня расійска-японскага вайны (26 студзеня 1904 г.) наша група выступіла з прапаламцаў супроць вайны, пад загалоўкам: «Да ўсіх рабочых гораду Вабруйска!» У распаўсюджаньні гэтай прапаламцы прымаў удзел і некаторыя бундаўцы. Калі верхавіна «Бунду» даведлася аб гэтым, дык супроць нашай групы паявілі асаблі-

ва ўзмоцненую агітацыю, і рабочыя стараліся пераканаць, што распаўсюджаньне «іскраўскіх» прапаламцаў—палітычная распушчанасць». Пасля гэтай гісторыі наша група пачала дзейнічаць больш рапуча, уключыла ў свой склад былых бундаўцаў, якія сталі на наш пункт гледжаньня, і пачала вёсці работу і сярод яўрэйскіх рабочых. Работа нашай групы пачала павольна, але вярна пасоўвацца наперад. Была ўтворана цэнтральная група (камітэт), былі арганізаваны і наладжаны някелькі сувязі з тымі невялікімі фабрычнымі прадпрыемствамі, якія меліся ў Вабруйску і дзе працавалі, галоўным чынам, беларускія рабочыя. Завалі свае «тэхніку» — пацольную друкарню. «Тэхніка» мы абавязаны былі, галоўным чынам, тав. Е. Райніну, рабочаму друкарні Фрыдлінда, фанатычна адданаму іскраўцу. Удзельнічаў у гэтым шрыфт і іншыя друкарскія прыналежнасьці, а вечарам наладжвалі варштат або друкаваў нашы лісткі».

«Уплыў наш і нашы сілы тым часам раслі як сярод беларускіх, так і сярод яўрэйскіх рабочых. Нам удалося правесці некалькі забастовак у некаторых прадпрыемствах, дзе працавалі выключна беларускія рабочыя, якія да таго рухам ня былі

ахоплены і туга паддаваліся арганізацыі. Да стварэньня нашай групы рух быў моцны толькі сярод яўрэйскіх рабочых і паліцыі ня цяжка было давесці, што «бунтуюць» толькі жыды».

«Пераконанасьць адсталых рабочых супроць рэвалюцыянераў «дэмакратаў» была вельмі вялікай, яна пераносілася і на тых таварышоў не яўрэйў, якія в утварэньнем нашай групы сталі вёсці агітацыю сярод беларускіх рабочых мас; на іх часта глядзелі, як на людзей, якія прадліся «жыдом».

«З асаблівым посьпехам пайшла работа сярод беларускай масы з выходам з турмы ў пачатку мая 1904 г. маладога хлапчука Тодара Сіманчыка, які адначасу ў сваёй адданасьці, растаропнасьці і ўменьнем уплываць на самыя адсталыя, забітыя пласты рабочых. Ён быў вельмі каштоўным працаўніком для нашае групы. Галоўным чынам яму мы былі абавязаны посьпехам нашай групы сярод беларускіх рабочых, яму мы былі абавязаны і сувязямі, якія нам удалося ўстанавіць з салдатамі вабруйскага гарнізону».

Разгалосіўся з «Бундам» доўгі час усёды суправаджаліся ўпартай барацьбой у с.-д. радох. У карэспандэнцыі в Сморгоні («Іскра» № 77

1904 г.) наступным чынам апісваецца сход, на якім абмяркоўвалася пытаньне аб тым, ці павінен яўрэйскі рабочы мець самастойную партыю:

«У нас адбыўся ўсе сход у ліку 125 чал., на якім гаварылася аб «Бундзе» і аб тым, ці патрэбна яўрэйскаму пралетарыяту самастойная арганізацыя. Былі запрошаны і бундаўцы. Яны зьявіліся ў разгар сходу і пачалі перапыняць прамоўцу; узнікла шумная сварка, дзякуючы чаму прышлося развісьціся з болейш, што паліцыя зьявіцца на крык. На другі дзень наша арганізацыя зрабіла сход у другім месце. Зьявілася зноў звыш 125 чал.; прамоўца праказаў тую-ж прамоў, але перад самым канцом патруль паведаміў аб набліжэньні паліцыі. Парашылі ўсе разам накіравацца ў горад; аднак, 60 чал. адлучыліся і пашлі рознымі сьцежкамі; іншыя 75 чал. крануліся разам і парашылі не здавацца, калі іх будучь арыштоўваць. Яны нікога не спаткалі, і толькі прышоўшы ў горад, даведзіліся, што жандар, арыштаваў аднаго патруля, якому ўсё-ж удалося ўцячы».

Такая-ж барацьба паміж «Бундам» і іскраўцамі адбылася і ў Віцебску. У зборніку «Красная быль» В. Піноса апавадае, што сілы Віцебскай арганізацыі РС-ДРП ішлі, галоўным чынам, на надзвычайна энэргічную барацьбу супроць «Бунду», — барацьбу за вызваленьне яўрэйскіх рабочых ад бундаўскага нацыянал-апартуістычнага уплыву і барацьбы за адзінства рабочае класы.

На мясцох раскол прымаў такія дзейныя формы, што пэўны час аўсім нельга было займацца пільнай партыйнай палітычнай работай. Даходзілася траціць час на дозая тэй шканды, якую «Бунд» прыносіць рабочай класе сваёй палітыкай абасобленасці.

Гэта барацьба адбылася ва ўсіх гарадох і мястэчках Беларусі. Усюды выявіліся групы рабочых выходзілі з «Бунду» і стваралі арганізацыі РС-ДРП, якія ўсёды вялі работу сярод усюго, без адровеньленьня нацыянальнасьці, гарадка пралетарыяту, сярод войска, сярод сялянства.

Вялікі інтарэс прадстаўляе сабою пытаньне аб тым, як групы РС-ДРП будавалі свае арганізацыі ў карэспандэнцыі з Менску («Пролетарыі» № 19, 1905 г.) апісваецца арганізацыйная структура партарганізацыі наступным чынам:

«Цяпер сёе-тое аб арганізацыйнай структуры. На чале арганізацыйнай сходак», куды уваходзіць чалітаратар, сакратар, адвааны прапагандысты і агітатар, які загадвае арганізацыйнай вучняў, адвааны тэхнік, адвааны «фінасысты», некалькі арганізатараў і член Паўночна-Заходняга камітэту. Зразу мела, у залежнасьці ад становішча сіл уважлівае сумашчэньне, так што ў адважлівае загадвае «цэнтральная сходак», куды уваходзіць чалавек 8-10 рабочых арганізатараў і камадырваны «групы» прадстаўнікі апошняй. Усе агульна-гарадзкія рабочыя справы—агульныя забастойкі, дэманстрацыі, сходкі і г. д.—абмяркоўваюцца і вырашаюцца тут, у цэнтральнай сходак. Апошнія пасылае кіраўнікоў-прадстаўнікоў у пільныя арганізацыйныя ячэйкі—сходкі, якіх ёсьць 4. Дзельне в іх цахавыя, бо ў нашай арганізацыі ёсьць два бундаўскія

скавдэнтроўваюцца тая цэхі, у якіх у групе арганізаваных рабочых мала, так што гэта «сходка» напэчывае. Усе гэтыя тры сходкі—яўрэйскія. З тэй прычыны, што пакуль хрысьціянскае рабочае асародзішча, у выніку аднабаковай работы «Бунду», страшна адстае,—работа сярод хрысьціянскіх рабочых, аноў такі пакуль некалькі ішная па мэтадзе і бліжэйшых задачах. Гэта штурхнула групу для выдзеньня арганізацыйнай работы сярод рабочых-хрысьціян стварыць асобны орган—чацьвэртую сходку. І так, чатыры сходкі. Кожная складаецца з некалькіх (5-10) рабочых арганізатараў, якія кожны тыдзень зьбіраюцца на пасяджэньні пад кіраўніцтвам асоб, названых, як сказана, цэнтральнай сходак. Усе чатыры сходкі разгаліноўваюцца на далейшыя арганізацыйныя ячэйкі, так што пэўнае кола асоб, ішныя сувязі знаходзяцца ў пастаянным загадваньні пэўнага члена данай сходак. Падзел арганізацыйнай работы «ша-сходка» ніколі не надае прыходзкае псыхалогіі нацыянальнасьці або цэху, бо на агульных сходках, дыскусіях і ў гуртках сустракаюцца рабочыя розных нацыянальнасьцяў, цехаў і сходак. Такі арганізацыйны апарат групы. Незалежна ад яго стаіць калегія прапагандысты і агітатараў, якая абмяркоўвае праграмы і мэты занятак у гуртках пад кіраўніцтвам адваанага прапагандыста; яна-ж размяркоўвае паміж сваімі членамі гурткі, а арганізаваныя арганізатарамі (сходкамі). Арганізацыя вучняў мае свой цэнтр, сваю, так сказаць, сходку, зьвязаную з групоў праіраўнікі. Асобны, які прадуць на частцы разнаскі, тэатраграфаваньня, транспарту і ішн., знаходзяцца пад ведамам адваанага тэхнік(а) Нарэшце, фінансавая камісія, якая зьбірае грошы і робіць розныя камэрцыяльныя прадпрыемствы, працуе пад кіраўніцтвам адваанага «фінансыста».

Апрача таго, групы Заходняга краю стварылі краёвую арганізацыю, якая называлася «Паўночна-Заходнім Камітэтам РС-ДРП». Яна аб'яднала наступныя арганізацыі: Менскую, Віцебскую, Дзвінскую, Віленскую, Сморгонскую і Вабруйскаю. Паўночна-Заходні Камітэт быў створан для кіраўніцтва работам ва ўсім краі.

Ідэёвы кірунак сацыял-дэмакратычных груп або камітэтаў ня усёды і не заўсёды быў апаляваны: Менская група спачатку была «цывільна-каменнай», г. э. бальшавіцкай, і такой-жа заставалася праз увесь час свайго існаваньня; «Вабруйскай група» — раскажае Шклоўскі ў сваіх успамінах аб Вабруйскай групе РС-ДРП — «спачатку была бальшавіцкай, але не заўсёды заставалася бальшавіцкай, бо падобна да многіх арганізацый таго часу, у розныя перыяды прытрымлівалася розным кірункам. Мняліся людзі—мяніліся і кірунку. Многія арганізацыі часамі былі бальшавіцкімі, часамі—меншавіцкімі, або былі зьмешанымі—у іх уваходзілі бальшавікі і меншавікі. Такі быў склад камітэту ў Віцебску, Дзвінску і ішн. мясцох. Але і бальшавікі і меншавікі былі ў той час адзінымі ў барацьбе супроць нацыяналізму «Бунду».

ЧВЭРТКА ВЕКА

Вершам паэты,
Сэрцам чалавека
Сын крою праца,
Вольная зямлі,
Я слаўлю
Гэту чвэртку веку,
У якой радзіліся на сьвет
Усе мы.
Я горды,
Я шчасьлівы шчасьцем пакаленьня,
У той дзень
Ляжаўшага ля матчыных грудзей
Які быў днём вясёлым
Нараджэньня —
Вялікай партыі маёй. 6
Я не хачу крычаць
З хадульных вышак:
«О, пар— ты—
ці ў сьне? Ці наяву?»
Я сын яе,
На шлях я з ёю вышаў,
Я з ёй радзіўся,
З ёй
І ў ёй жыю.
У Брусэлі

Простая яе калыска
Напамінае часта мне адно:
Дзясаты нашых,
Нашага дзяцінства,
У якіх
Гушкаліся мы дзень і ноч.
Яе пачатак—
—Мне напамінае
Пачатак злых
Дзідзых год—
У сутарэньнях,
Дзе нядоля злая,
Хавала
Тысячы няўзгод.
Расьлі блз нянек мы,
І калі прыглядзішся,—
Тут знойдзеш
Розьніцы нябачаную грань:
Шумела
Партый бланітнае дзяцінства
Пад пільным зіркам
Паліцэйскіх «нянь».
Усё-ж чараду
Тых дзён яе нявінных
Я з захапленьнем буйным успа-
мінаю...
Ільліч
Ад меншавіцкай пупавіны

Адрэзаў
Бальшавіцкі стан...
І—ў гэтым усё.
І—ў гэтым хваляваньне
— і чалавеку, і прыру...
Чацьцінка веку
З партый зьвязала
Мяне... Я з ёй радзіўся,
За яе памру.
І—хай
На выклікам бяскроўным,
Хай верх мой прагучыць
Як закляці-гімн,
У ім прагнасьць жыць
Ня меней, чым гатоўнасьць
Загінуць
З мільёнамі другіх.
Вершам паэты,
Сэрцам чалавека,
Бальшавіна ўпэўненай руной
Я слаўлю
Гэту чвэртку веку,
Што шлях адкрыла—
У даль вякоў!
АЛЯКСАНДАР ЖАРАЎ
З расійскае мовы пераклаў А. З.

ПА САРЭЖКАЙ БЕЛАРУСІ

«ТЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ, ПОШТАЙ» НАШЫХ КАРЭСЛАНДЭНТАЎ

Як Вабруйска сельсаюз «чышчае» апарат

СЛУЦАК (Уласны кар.). У пачатку чэрвеня месяца г. г. нарсуд разглядаў справу старэйшага майстра каўбаснай майстэрні Слуцкага сельсаюзу Вросола па абвінавачваньні

Канец «чорнай» царквы

ВІШЕБСК (Уласны кар.). «Чорная» царква ў Віцебску—гістарычная нашоўнасьць. Яна ўспамінаецца амаль ва ўсіх гістарычных дакументах і справажніках па гісторыі Вішэбскага

Весткі з месці

ЗАЙМАЮЦА П'ЯНСТВАМ СТАРШЫНЯ І САКРАТАР Бельскага сельсавету, Дрыбінскага р-ну (Аршавіцкага) зьявіўся ў п'яным выглядзе на гр-на Акуліна, старшыня з сакратаром патрабавалі бутэльку гарэлкі і 10 рублёў, абладоўчы за гэта зьявіў сельскагоспадарчы інтэлектуальны

* Зьямятваем артыкул у зьвязку з адбыўшымся ў чэр 26-годзьдзем II-га зьезду партыі.

За гэтым прысьвочам лічэ радзім кукаў аб разьвіцьці і ўмацаваньні бальшавізму на Беларусі.

За гэтым прыведзеным лічы рэдактары-кулаў аб развіццях і ўмяшчэнні Беларускага Беларусі.

у канцы года ў Барысаве на ініцыятыву Шклоўскага была арганізавана група «Іскры», якая спачатку складалася выключна з

БССР на Ніжагародзкім кірмашы

НАЙБОЛЬШЫ ЎДЗЕЛ ЗОЙМЕ БЕЛАРУС-НАЯ ШВЭЙНАЯ ПРАМЫСЛОВАСЬЦЬ

Прамысловасць БССР прадасць тавараў на 2.000.000 руб.

Беларуская прадстаўніца на Ніжагародзкім кірмашы ад прамысловасці ВСНГБ, мясцовай беларускай прамысловасці, самаўзна-прамысловы, інавацыйнай кооперацыі і пракалектыўных аб'яднанняў.

Увага будзе звярнута на тавары на продаж тавараў са складаў, але і на заключэнне дагавораў на плавныя закупкі тавараў з адгрузкай на працягу ўсяго будучага году.

У сувязі з вазімім ростам швэйнай прамысловасці Беларусі, апошняга будзе займаць у зваротах Белайгандлю на кірмашы вельмі буйное месца. На меншае значэнне мае таксама рэалізацыя гатовага абутку, вырабаў Харчтрэсту, Шкімтрэсту, Папертрэсту і Матэратрэсту.

Шмат увагі Белайгандль удзяляе рэалізацыі беларускіх сямалпродуктаў, асабліва заводаў Велдзяржгандлю, а таксама прадуктаў Белшчыні.

Мяркуюцца таксама вазімі зварот з м'ясаў.

Усяго мяркуецца зрабіць зварот на продажы на суму каля 2 мільянаў руб.

На кірмаш кааперацыйны камітэтны дырэктар Белайгандлю тав. Герэлік

ШТО ЗАКУПІЦЬ БЕЛАРУСКАЯ КААПЭРАЦЫЯ

Белкаапсаюз удзельнічае ў Ніжагародзкім кірмашы праз сваю мясцоўскую кантору.

На плане, складзеным Белкаапсаюзам, мяркуецца закупіць на кірмашы наступныя тавары:

Ровнай галантары на 50.000 руб., трыкатажу трэстаўскага на 100.000 р., ботаў выдкі прыкрытых 1500 пар, валенак мужчынскіх—1000 пар, жаночых 300 пар, дэцідзых—300 пар, паўшубкаў чорных—1000 шт., футраў—50 шт., кажухоў—50 шт., мануфактуры—6 вагонаў рагож—2000 шт.

З быкавейных тавараў мяркуецца купіць: рысу персыдзкага на 30.000 р., мыла—на 25.000 р., сабам і сухафруктаў—на 30.000 р., макарон—на 24.000 р. З гаспадарчых тавараў вырабаў Дзяржпрамшчытметалу:

Алюмінія—на 5.000р., самавараў і прымусаў—на 30.000 руб., мэльхіравага тавару—на 2000р., нажавага і замочнага тавару—на 10.000 руб.

Таксама мяркуецца закупіць рыбных тавараў на 50.000 руб.

Глядаў справу старэйшага майстра каубаснай майстэрні Слудзлага сельсаюзу Бросала на абвінавачанні яго ў збыццве броні-зучна. Суд, выявіўшы сапраўдна твар чужога савецкай уладзе Бросала (за апошнім лічыліца некалькіх антысэміцкіх выступленняў, ён дрэнна адносіўся да рабочай масы), прыгаварыў яго да 1 году знявольнення.

Уся мясцовая грамадзесць сустрэла гэты прыгавар з здвальненнем, лічычы, што ён адпавядае ўчынкам Бросала.

Але ў Бросала знайшоўся абаронца—Бабруйскі акруговы сельсаюз. Апошні хадаўнічае зараз перад акр. судом і спраўдама, дзе зваходзіцца Бросала, аб вызваленні яго і пазыцы зноў на працу на старое месца (!).

Сельсаюз тым самым парушае пастановы і дырэктывы партыі аб ачышчэнні савецкага гандлёвага і кааперацыйнага апарату ад варожых нам элементаў.

Траба, каб адпаведныя органы бліжэй зацікавіліся Бабруйскім акругавым сельсаюзам і «лініяй» яго працы.

Праверка працы па каапераванні беднаты

СЛУЦКАЕ. (Уласны кар.). На лініі спажывецкай кааперацыі і пачалася праверка кааперавання беднаты. Гэта выклікала тым, што сярод сапраўднай беднаты, каапераванай за мінулыя гады, па віне самога бядняцкага насельніцтва і сельсаветаў папалі ў лік каапераваных і вазможныя сяляне.

Абрама таго, у часткі сялян, якіх раней зваўліся бяднякамі і кааперавалася за кошт фонду беднаты, эканамічнае становішча зараз паляпшылася. Такія сяляне будуць пазычаны пайчыкамі на агульных падставах. У выніку гэтай працы за кошт раскарэваных будучь дадаткова каапераваны 290 чал. беднаты.

тоўнасць. Яны ўспамінаецца амаль ва ўсіх гістарычных дакументах і справажніках партыйных Віцебшчыны. Доўгі час «чорная» царква служыла крыніцай для музычных вышуканняў, але ў апошні час аб ёй забыліся.

Зараз камітэ прыютніў да зносу «чорнай» царквы з тэй прычыны, што яна ўсё роўна пагражала абавалам (ёй некалькі соцен год). Але зносу царквы абярнуўся ў поўны разгром: над лямі намагаўся рабочых гінуць нашоўныя мастацкія работы, якія прадастаўляюць бязумоўна музейную ціннасць: разьба па дрэве, каваныя металічныя аздабленні і г. д.

Характэрна, што ў часе зносу царквы ніхто з таварыства краваедаў або працаўнікоў Дзяржмузею на прысутнічаў і ўсё, што без працы можна было ўзяць для музеяў, зараз загінула.

Калгасы беднаце

БАБРУЙСК. Калгасы Бабруйшчыны ў часе асенняй кампаніі анажы буды матар'яльную дапамогу 100 бядняцкім гаспадаркам і на сваіх машынах адсартуюць 5.000 пуд. сялянскага збожжа.

Завоз гатунковага жыта

ВІЦЕБСК. Віцебскі сельсаюз завозіць у акругу 10.000 пуд. гатунковага жыта, якое будзе размеркавана паміж нізавымі с.г. таварыствамі.

Зацікаўленасць новай пазыкай

ГОМЕЛЬ. Гомельскія рабочыя выяўляюць вялікую зацікаўленасць да другога пазыкі індустрыялізацыі. Рабочыя раду фабрык выяўляюць сваё жаданне падпісацца на суму ў два разы большую, чым пры першай пазыцы.

400.000 руб. на шляхавое будаўніцтва

ГОМЕЛЬ. У будучым годзе мяркуецца выдаткаваць на шляхавое будаўніцтва каля 400.000 руб.: 302.000 руб.—на акруговыя шляхі, 44.000 р. з лішка—на раённыя і каля 50 тысяч руб. на вясковыя.

57 выйгрышаў па пазыцы ўзмацнення сялянскай гаспадаркі

ВІЦЕБСК. Віцебскае аддзяленне Дзяржбанка вышлала 57 выйгрышаў па пазыцы ўзмацнення сялянскае гаспадаркі на суму вышч 3.200 руб.

(Наш селькор Е.)

—ВЭТЭРЫНАРНЫ ФЭЛЬЧАР ЗЕМ-БІНСКАГА ПУНКТУ Федзюковіч падобна адносіцца да выпалкаў жарабоў. Так, у вёсцы Шарэты пабыўшы выпалкаў жарабоў на 400руб., у вёсцы Рагата таксама жарабоў на 500 руб. Такіх выпалкаў ёсць вельмі шмат. Між іншым, калі сяляне перадаваць выпалкаў жарабоў жадохці застрахаваць, то Федзюковіч іх адварвае, кажучы:

—Навошта дарма грошы выкідаць. (Наш селькор Я. Сіроцін)

—СТАРШЫНЯ ЖЫТКАВІЦКАГА СЕЛЬСАВЕТУ (Мазырыччына) зноў жыве сваімі службовымі абавязкамі. Напрыклад, трымаючы досюль сувязь з сваімі братамі, якія жывуць у вёсцы Палынка, старшыня ім даў адбой для адбіваўня лесу. Браты старшыні асудзілі лес і тут жа адбіваюць. Між іншым у старшыні ў звычай, каб яго абавязкова называлі «шаноўным панам».

Мінулае старшыні таксама цёмнае. У часе рэвалюцыі ён страляў па чырвоных. Аб гэтым добра ведаюць усе сяляне вёскі Палынка.

(Наш селькор Жыткавец)

—ПРАПАЎ ПРАТАКОЛ, СКЛАДЭНЫ на гадзіра Горшмана за самавольную пасечку лесу. Усяго ў Горшмана было знойдзена 84 дубовыя сьлупы. Сяляне гэтым абураны, кажучы: калі ў багатага знайшлі шмат насечанага лесу, дык штрафу няма, а калі ў бедняка знойдуць воз сукоў, дык штраф плаці.

(Наш селькор Вуха)

—УПОЎНАВАЖАНЫ АД «ХІМ-ЛЕСУ» ЦІТАВЕЦ у Баранскім сельсавете, Халопеніц. р. прымае на працу кулякоў і сваякоў Колькі беднякі ні працілі Цітаўца, каб ім атрымаць працу, нічога не памасго.

Хто звярне ўвагу на Цітаўца? (Наш селькор Пакрыўджаны)

—ПЕРАБУДОВА М. КАПАТКЕ-ВІЧЫ (Мазырыччына) уваходзіць у плян перабудовы мястэчка БССР. Але... перабудова мястэчка стаіць на адным месцы. Паводле пляну намечана арганізаваць шмат ровных арцеляў. Пакуль што нічога ня зроблена. Галоўная прычына—недбайны адносіны Гомельскага Сямпрамсаюзу, які нічога не зрабіў для афармлення арцеляў.

—Калі пачнецца перабудова мястэчка? — пытае насельніцтва.

(Наш селькор Качаноўскі).

шай арганізацыі ёсць два буйныя пехі, прыказчыкаў, напрыклад да 100 чалавек. У трэціх «сходцы»

«Тэхнікам павяраўся кіраўніцтва і поўнае друкарні.

Сьвята ў лягерах

Прыняцце гарсаветам шэфства над №-м артпалком

У нядзелю, 29 ліпеня, члены Менскага гарсавету вышлалі ў лагеры для прыняцця шэфства над №-ым артпалком. Адначасова з прыняццем шэфства там адбылося аб'яднанне 10-ці годзеўца Іонаваньна №-окай беларускай дывізіі і прыняцце чырвонай прыягі маладымі новабранцамі.

трымаць у часе бою за оубовенную перамогу пралетарыату. З аднаго аловам выступіў камандзір і ваянным пляка. З прывітанням ад ураду выступіў тав. Хацкевіч.

Пасля прамоў гарсавет са оьцягам

Ленінская палатка у лягерах АБВШ

Сьвяткаваньне пачалося з прыняцця прыягі маладымі чырвонаармейцамі дывізіі прысягу чытае т. Хацкевіч. Пасля прыняцця прыягі гарсавет пераходзіць да прыняцця шэфства над №-ым артпалком.

На трыбуну, трымаючы оьцяг, уваходзіць намеснік старшын гарсавету тав. Рабіновіч.

У гараі і працуванай прамовай тав. Рабіновіч указвае на ўсю важнасць цэонай сувязі паміж Чырвонай арміяй і працоўным насельніцтвам.

Перадаючы падарунак гарсавету падшэфнаму палку, тав. Рабіновіч кажа:

—Рабочыя г. Менску ўпэўнены, што вы гэты оьцяг будзеце моцна

уперадзе абходзіць рады падшэфнага палка.

Гучнымі, урачыстымі крыкамі суотракаюць чырвонаармейцы артпалка овайго шэфа.

Пасля параду, у якім прыймала ўдзел уоё вайска лагеру, была паказана работа ваянных машын.

Члены гарсавету затым накіраваліся ў артпалк. Для гасцей—шэфаў чырвонаармейцамі артпалка быў арганізаваны абад.

Пасля абады шэфы знаёмліюць з жыццём чырвонаармейцаў.

Чырвонаармейцы паказалі шэфам овае даоьгоненні ў вайскавай вучобе і ў спартыўных опаборніцтвах.

Да вачару ў лягерах артпалка чутны былі музына і оьпевы.

174 кандыдаты ў вайсковыя школы з Менскай акругі

Менская акруговая камісія па вярбоўцы ў вайсковыя школы раагарнула сваю працу.

Да гэтага часу з 406 заяў, якія паступілі ў камісію, разгледжана 305. З гэтага ліку камісія паставіла дапусціць да іспытаў 174 чалавек, іншыя аказаліся нягоднымі па вядоўці і сацыяльным становішчы.

З 174 асоб, якія дапушчаны да оьзаменаў у школы, членаў ЛКСМ—106, кандыдатаў партыі—3 чалавекі, рабочых і батракоў—86. Рэшта—беднякі-сяляне і вучніўства. 13 кандыдатаў адабраны на польскае аддзяленне Маскоўскай аб'яднанай школы.

У вьязьку з тым, што камісія атрымала дадатковыя дармовыя камандыроўкі ў вайскава-тэхнічныя спецыяльныя школы, адбор і вярбоўка кандыдатаў будучь працягнуты да 20 жніўня, прычым медычныя

камісіі будучь засядаць два разы ў тыдзень па п'янідзедках і суботах.

Траба адзначыць, што прафарганізацыі вельмі слаба дапамалі камісіі па вярбоўцы ў школы. Значную дапамогу аказалі камісіі камсамольскіх арганізацыяў. Апошнія шмат чаго зрабілі для вярбоўкі кандыдатаў.

Некаторыя раёны (Бягомльскі, Халопеніцкі, Пleshчаніцкі і інш.) пасталі вельмі мала кандыдатаў.

Органам палітасьветы, хаты-чытальні і нардамы павінны дапамалчы кандыдатам да часу іх ад'езду падрыхтаваць да іспытаў.

Адабраныя кандыдатуры поўнасьцю забясьпечыць раскладку па Менскай акрузе.

Больш за ўсё падана заяў у АБВШ. Іспыты ў апошняя пачнудца 12-га верасня.

С. Г.

Рабоча-сялянская пазыка

Сяляне, якія прысутнічалі на тыражкоў сялянскае пазыкі, звярталіся да ўраду з просьбай выпусціць новую пазыку. Гэту прапанову рабілі і рабочыя ў адкаа на шахцянскае шкідніцтва.

Цяпер і выпускаецца такая пазыка, разлічаная і на горад і на вёску. Гэта другая пазыка індустрыялізацыі, пазыка—рабоча-сялянская, сродкі ад якой пойдунь на капітальнае будаўніцтва і ў прамысловасці, і ў сельскай гаспадарцы.

Пазыка дасць вельмі значную суму нашай гаспадарцы—паўмільярд рублёў. Мы выдзем такія вялізныя і каштоўныя для ўсёй нашай гаспадаркі будаўніцтва, як Днепрастрой, як Туркестана-Сібірскае чыгунка, як трактарны завод у Сталінградзе, як Сельмашстрой—будаўніцтва цэлай групы заводаў с.г. машын і прылад у Растове на Доне. Разам з тым увесць час ідуць дзяржаўныя сродкі і на будаўніцтва ў вёсках, у раёнах—мэларобчых заводаў, млыноў і іншых прадпрыемстваў, якія разьвіюць с.г. прамысловасць, дапамогуць сялянству поўнасьцю і з выгадай скарыстаць свае гатункі.

Вось усё гэта будаўніцтва і павінен падмацаваць паўмільярдны паток рабоча-сялянскіх зберажэньняў.

На адлічэнні ад сялянскае пазыкі ўжо будуюцца ў вёсках школы, пракацыйныя пункты і г. д. Наглядную карысьць ад пазыкі індустрыялізацыі сяляне таксама ўбачыць у сабе на месцы. Ад новай пазыкі інду-

стрыялізацыі, таксама як гэта было па сялянскай пазыцы, 10 проц. адлічваецца на мясцовыя патрэбы.

Зразумела, сабраць 500 мільянаў зберажэньняў—ня лёгкая справа. Кожны, купляючы аблігацыю, ідзе на пэўную ахвяру. Але гэта на патрэбную грамадскую справу, на будаўніцтва, ад якога лепшым будзе жыццё кожнага і ўсіх.

А магчымасць зрабіць зберажэньні іменна ў гэту вясень у сялянства ёсць. Павышэнне хлебных цэн і частковае павышэнне цэн на некаторыя віды с.г. сырцу дадуць вёсцы ўвосьнь дадатковы прыбытак пры продажы іх прадуктаў. Выгода і з карысьцю для агульнай справы скарыстаць гэты дадатковы прыбытак, гэта і значыць падпісацца на аблігацыю другой пазыкі індустрыялізацыі.

Аблігацыі не дарма—па 25 і 5 р. Адзін выпуск аблігацыя дае і процанты (6 руб. на 100 у год) і выйгрышы, другі выпуск—толькі выйгрышы, але за тое па гэтым выпуску выйгрышаў у два разы больш. Усяго па пазыцы будзе 38 тыражоў (рвыгрышаў) выйгрышаў. Аблігацыю можна купіць у рэстэрміноўку.

Пазыка будзе распаўсюджана выключна на «добраахвотных» пачатках без уснага прымусу. Але выгоды яе настолькі ясныя, што няасумненна, сялянства шырока падтрымае гэту пазыку.

А. П.

17 міль. руб. на гандлёвае будаўніцтва ў БССР

Наркамгандль БССР распрацаўваў і накіраваў на зацвярджэнне Дзяржплану пяцігадовы плян капітальнага гандлёвага будаўніцтва. Намечанае плянам будаўніцтва дасць штуршок разьвіцця ў БССР хладобнай сывары, сывары механічнага хлебапачэўня і апрацоўкі сырцу. Значнае месца плян удзяляе паліпшэнню і пашырэнню прадпрыемстваў грамадскага харчавання.

На пабудову хладзільніцаў і хладобных плян прадугледжвае ўкладанні ў суме 5.398.400 р. У Воршы пачата ў гэтым годзе пабудова мясновага камбінату. У складзёе буд-

даўніцтва (хлебныя склады, сушыльні, схова для гародніны) намечаны ўкладанні ў суме 4.599.000 р. У Бабруйску, Менску, Магілёве, Гомелі, Барысаве і Воршы будучь пабудаваны хлебазаводы. Пабудова новых сталовак патрабуе ўкладаньня ў 2.039.600 р.

У галіне грамадскага харчавання зварачае на сабе ўвагу намечаная ў парядку пяцігодкі пабудова фабрыкі-кухні ў Менску. Будаўніцтва новых буйных млыноў у Гомелі, Воршы, Бабруйску і Віцебску патрабуе 1.660.000 р. Абрама таго, на будаўніцтва прадпрыемстваў

па пераапрацоўцы сырцу для Беларускага будзе адпущана 2 млн. 636.000 р. Буйнейшымі прадпрыемствамі такога парядку будзе футраваў фабрыка і завод для сухое перагонні торфу.

Выкананьне намечанага пляну патрабуе значных капітальных укладаньняў. У гэтым годзе на долю капітальна-гандлёвага будаўніцтва было адпущана 6.600.000 руб. Агульная сума капітальных укладаньняў у гэту галіну за 5 год плянам намечана ў разьмеры 17 млн. 196 тыс. р.

ПАДАГОНЬ КРЫТЫКІ МАС

Масы на дапамогу РСІ

Хвалю крытыкі зьнізу зьмяцём заставу бюракратызму і цяганіны

Ня толькі лісток РСІ, а лісток—для РСІ

У нас, у «Звязьдзе» па прыкладзе «Правды», згодна пастаноў пленумаў ЦКК УсеКП(б) і ЦКК КП(б) выдаецца два разы ў месяц лісток РСІ.

У Беларусі наогул і ў «Звязьдзе» у прыватнасці «лісток РСІ» быў уведзены з некаторым спазненнем. Уведзены з спазненнем таму, што наша газета і да гэтага надвычайна шырока публікавала матэрыялы ЦКК-РСІ. Паміж рэдакцыяй і РСІ была самая цесная сувязь. Гэтыя матэрыялы штодзённа знаходзілі сваё адлюстраванне на нашых старонках і затрымліваюцца спецыяльна для лістка на было сэнсу.

Калі-ж выносілася пастанова аб стварэнні лістка РСІ ў «Звязьдзе», дык мелася на ўвазе зрабіць гэты лісток масавым—уцягнуць сюды рабкораў, селькораў, насценнікаў і проста рабочых, даўшы магчымасць рабочым і сялянам давесці да вушэй ЦКК-РСІ крытыку недахопаў нашых апаратаў і гэтым дапамагчы пашырэнню крытыкі зьнізу ўверх.

Між тым гэта апошняе намі яшчэ ня зусім дасягнута. Лісток РСІ амаль выключна запаяняецца матэрыяламі ЦКК-РСІ, непасрэдна з пра-

дпрыёмстваў ад рабочых мы для лістка атрымліваем вельмі мала карэспандэнцый. Таму рэдакцыя разам з РСІ лічаць неабходным зрабіць лісток РСІ—лісток для РСІ, г. зн. трыба, каб лісток РСІ стаў гібкім ініцыятыўным, абуджаў і ставіў на абмеркаванне пытанні, якія хваляюць масы, даў-бы, так сказаць «работу РСІ».

Зразумела, што мы не адмовімся ад скарыстання матэрыялаў ЦКК-РСІ, мы іх будзем зьяшчаць ня толькі ў «лісток РСІ», але асноўнае месца лістка павінна быць адведзена зьнізу, стаўка—на ініцыятывы мас.

Пакольні лезунг самакрытыкі ня зьць нешта мімалётнае і хутка пераходзячае, самакрытыка зьць асобны мэтад, бальшавіцкі мэтад выхавання кадрў партыі і рабочае ільсы наогул у духу рэвалюцыйнага разьвіцця (І. Сталін), дык мы лічым патрэбным і неабходным яшчэ раз прыцягнуць увагу ўсёй КП(б) і шырокіх рабочых мас да пытаньняў самакрытыкі, да лістка РСІ і думаем што з іх дапамогаю нам гэту задачу ўдасца ажыццявіць.

Пішэце ў «лісток РСІ», пасылайце матэрыял праз газету для РСІ.
Л. Кустановіч.

Абураючая эксплёатацыя 1000 рабочых ці ёсьць у случчыне савецкая ўлада?

У Слуцкім раёне, Бабруйскае акругі, ужо на працягу некалькіх год адбываецца дэяржаўныя меліярацыйныя работы на балотным масыве «Мар'іна», якія маюць вялізнае значэнне для нашай рэспублікі. Гэты масыв даўляе знаходзіцца ад гарадоў і чыгункі, што можа лічыцца самым глухім кутком Савецкае Беларусі. За ўвесь гэты час у Беларускай дзяржаве ні разу не прамільнула заметка аб жыццці рабочых на гэтых работах. Акрамя таго склад гэтых рабочых вельмі адсталы. Усё гэта данамагае, як відаць з далейшага, стварэння абураючых адносін адміністрацыі да рабочых, нячужанага беззакоўна і свавольства, якія пакрываюць прафэсійналыя арганізацыі.

Вось які ліст атрымала рэдакцыя «Звязьды» ад рабочых меліярацыйных работ «Мар'іна». Мы друкуем гэты ліст без усякіх зьмен. Апрацоўвае ён толькі стылістыка.

— Мы просім вас,—пішуць рабочыя—хутчэйша апублікаваць гэты ліст, бо далей цягнуць немагчыма. Куды ня авернешся за дапамогай, на словах усё абяцаюць, а справы ня відаць. Пры такіх адно-

сінах да больш чым 1000 чалавек далёка не паедзеш. А колькі тут брыдот, аб якіх мы ня можам напісаць. Нашы галасы аб гэтым не пачуны, урэшце, заставацца «гласом вопиющего в пустыне». Улада павінна расплюшчыць свае вочы і паглядзець на абураючыя адносіны да рабочых. Канфліктаў на нашых работах хоць адбаўляй—на кожным кроку, але яны нікім не вырашаюцца. Пачнем з таго, што рабочыя, якія ходзяць на працу за 7 кіламетраў, атрымліваюць тое самае заданьне, як і рабочыя, якія жывуць на саміх работах. Заданьне на дрэнным грунце тое самае, што і на добрым. На падобных работах працуюць больш 8 гадзін. Старшыня рабочому не азначае ніякай увагі на заняты і скаргі рабочых. Рабочыя дагаварыліся атрымліваць за заданьне па 2 руб. а атрымліваюць па 1 р. 50 к.

Калі рабочая частка, не дагаварыўшыся з адміністрацыяй аб зьямяншэнні норм выпрацоўкі на грунтоўных глебах перадала пратакол у рабочую, дык ён там і застаўся ляжаць пад сунном. На патрабаванні рабочых перадаць пратакол у вышэйшыя канфліктныя інстанцыі,

старшыня рабочому адказаў, што гэта не яго справа.

У бараках сена для падыскі рабочым даюць пакуль не сатраціць у парашок. Калі папросіш у адміністрацыі даць свежага сена, дык адмаўляюць, што іншага няма. Тое самае гаворыць і рабочую.

Дзякуючы напывацельскім адносінам рабочому да інтарэсаў рабочых, у кандагавор ня быў унесены пункт аб працы ў перадыятчыны дні толькі на працягу 6 гадзін.

Наогул, у нас гадзіньнік замаяне сонца. Генэральныя дагавары, як відаць, не распаўсюджваюцца на рабочых на асушчых балот.

Нам здаецца, што такім брыдотам ня месца ў СССР на 11-м годзе Кастрычнікавай рэвалюцыі.

Думаецца, што заўвагі будучы лішнія. Застаецца толькі запытацца, ці існуе ў Слуцчыне савецкая ўлада? Заява рабочых павінна быць расьсьледавана ў тэрміновым парадку адпаведнымі органамі. Савецкая ўлада і савецкія законы павінны запанаваць на масыве «Мар'іна».

Выватэны ў такіх непарадках павінны быць пакараны.

РСІ, РАТУЙ!

(Рэчыца, Гомельшчына)

Сяджу гэта я ў канцелярыі, дык думаю: што робіла-б РСІ, калі-б ня стала бюракратыяй, галаваляпаў, практыцызму, цяганіны і г. д. Раптам адчыняюцца дзверы і ўваходзіць селянін з вялікай торбай за плячымі. Пытаюся:

— Што, дзеду, скажаш?

Я, бачыце, з вёскі Перавалок, Рэчыцкага раёну. Ледаў данёс гэтую торбу з паперамі. Можна параіце, які мне цяпер напрамак трымаць, бо я заабляўся зусім і ня ведаю, куды цяпер ісьці.

— А ў чым, дзеду, справа? Селянін здымае з плеч торбу і пачынае выцягваць з яе некалькі зьвязкаў папярочнага сьпіраў за 1925-26-27 і 1928 г. г. Большасць сьпіраў гэтак па 100-200 аркушоў і шмат маленькіх—усяго гэтых сьпіраў сабралася прыблізна так пудзікаў тры-чатыры.

Селянін грузна сеў на крэсла і пачаў расказаць.

Пытаюся:

Што-ж гэта за справа і ў чым справа? Ён пачаў расказаць, як у 1925 годзе надумалі сяляне арганізаваць меліярацыйнае таварыства. Меліярацыйнае таварыства, кажучы,—справа добрая, дык вась арганізавалі яго і ў нас, у вёсцы Перавалокі. У таварыства ўступіла членамі каля 60 ч-

лавек, выключна з беднаты. Для арганізацыі таварыства прыехалі людзі з акругі і раёну, пагутарылі, парадзілі і арганізавалі таварыства, якое існуе і да гэтага часу.

Папярочна дапамогу мы атрымалі а усёй бакоў, усё садзейнічалі, амаль ніводная ўстанова ні ў чым не адмаўлялася, але... на паперы.

Праіснавала гэтак таварыства год. Зноў прыехалі прадстаўнікі з акругі, правалі сход, зрабілі выбары новага праўленьня. На другі трыці і чатыры гадзі таксама пераабралі праўленьне. Аб нас і аб нашым меліярацыйным таварыстве не забылі. Акруговы інспектар па меліярацыі нават некалькі раз прыязджаў. Інструктаваў, даваў паказанні, як трэба працаваць, зрабіў некалькі дакладна на сходах аб культурным значэнні меліярацыі і г. д., і г. д.

Члены-ж нашага т-ва акуратна наведвалі сходы, уважліва слухалі даклады, акруговыя плацілі членскія ўзносы.

Акрэдытацыя па меліярацыі і акраемкіраўніцтва не парывалі сувязі, зрабілі некалькі дагавораў, нават і гэрбовым зборам аллалі, выпрадалі статут і сьпісы аб сацыяльным становішчы членаў т-ва. Таварыства расьце, праца разгорта-

еца, інструктары разьяжджаюць, старшыня і члены праўленьня таксама чатыры гадзі разьяжджаюць і канца нашым разьездам пакуль што ня відаць.

Можна хто запытае, чаго яны разьяжджаюць. Дык, бачыце, земліграўніцтва, інструктар па меліярацыі, РВК забылі, што меліярацыйнае т-ва бяз вучастку меліярацыйнага масываў для распрацовак ня можа весці ніякае працы, акрамя папярочнае, якое ўжо сьпісалі каля 4 пуд., і т-ва ледаў валочыць яе. Такім чынам т-ва ўжо прайснавала 4 гадзі і выключна на абяцанках і на паперках. Адведзенага вучастку зямлі ў 1925 годзе да гэтага часу нам ня далі. Вось і ўсё.

Дзед скончыў, выдер рукавом пот і змоў.

— Куды-ж, таварыш, параіце пайсьці? Да каго зьвяртацца, бо мы топімся ў гэтым папярочным моры.

Я яго накіраваў у РСІ.

Калі-ж дзед сабраў у торбу свае паперы і пайшоў, я слабе адчуваў гэроём:

Адратаваў ад бядушнага бюракратычнага папярочнага патоку жыццёвую справу.

М. Грыгор'ёў.

Як кваліфікаваць такую цяганіну

(Яўрэйская намэра Бабруйскага нарсуду)

25-га кастрычніка 1927 г. нарсудом 2 вуч. (яўрэйскі нарсуд) Бабруйскай акругі была вынесена пастанова аб спягнаньні штомесечна з рабочага Мазырскага Камтрасу на ўтрымань-

нае: «14-га сьнежня 1927 г. дэлаводна нарсуду 2 вуч. Бабруйскай акругі тап. Магілянскім сума 6 р. 36 к. атрымана»

Ня ў брыву, а ў вока

Ня кіем, дык папкаю

Шматногі ворак

Пастанавіла РСІ скараціць у Менскладстроі адну рахунковую адзінку. Думалі—варажылі і галаву ламалі гаспадарнікі Хладстрою над пытаньнем:

— Як выканаць пастанову РСІ? Нарэшце парашылі: скараціць трысконсульта, якому плацілі 70 руб. у месяц.

Скарацілі па штаце, а пачалі яго запрашаць для атрымання справак, аплатваючы яму ў сярэднім за парадны па 75-80 руб. у месяц.

Усё, як треба: і ваўкі сыты, і авечкі цэлыя. Ці адоволадца толькі гэтым РСІ?

Р.

Пацярпеўшы.

На хавайцеса ад мас

Аб аб'яднаньні Менскіх чыгуначных вузлоў Заходні і МВБ чыгунак загаварылі даўно. Начальства-ж в гэтыя пастаралася зрабіць сапрэт палітэзіна.

Калі месяцаў два в паловам таму назад на агульна-вузлавым сходзе рабочых Заходні чыг. запыталі начальства:

— Чаму пытаньне аб аб'яднаньні вузлоў ня ставіць на абмеркаваньне рабочых,—дык абодва начальства—адзін упушчаваны Наркампляхоў, а другі—старшыня Вёльбору ЦК чыг.—у адзін голас адказалі:

— Кіньце! Глуштва. Гэтыя гутаркі—баскія плёткі. Калі-б гэта пытаньне паўстала сур'ёзна, дык ара-

У магазыне ПРК, на рагу Сьвярдлоўскай і Савецкай, у вітрыне з пячэньнем, пірожнымі, цукеркамі і г. д.—сапраўдны муражнік. Пакупцы скардзяцца:

— Толькі возьмеш пірожнае—а ад яго мурашкі ва ўсе бакі і разьбіваюцца, аж жудосна робіцца. Няўжо іх ніяк пельга вывесці. Памойму, можна. Крыху настойлівасьці, і тавар псавацца ня будзе, і нараканьняў менш.

Цягніковы.

Шляхі рацыяналізацыі апарату Лесбелу

Узьянятае на старонках «Звязьды» пытаньне наконт рацыяналізацыі апарату Лесбелу хвалю ўжо даўно рабочых і нізавых працаўнікоў трасу.

Падстава, на якой узьнікла гэтая пытаньне, бязумоўна, дастатковая, бо адначасна недахопы маюцца ня толькі ў Барысаве, але на ўсёй перыферыі трасу: наогул, кульгаюць узаемаадносіны паміж праўленьнем, аддзяленьнямі і заводамі.

Мы-ж сьнімылі толькі на тых прапанавах, якія рэкамэндуецца і патрэбны ў мэтах зьнішчэньня гэтых недахопаў.

Нельга ліквідаваць аддзяленьні

Адны таварышы, выходзячы з існуючых недахопаў апарату аддзяленьняў, вырашаюць каратка: ліквідаваць аддзяленьне, узбуіць леса загатоўчыя вучасткі і падпарадкаваць сумесна з заводамі непасрэдна трасу. Гэтыя таварышы зусім ня хочучы удумацца ў вынікі гэтай «рацыяналізацыі».

А вынікі тут атрымоўваюцца вельмі кепскія, бо тады, як ужо падлічана, заводы, сумесна з узбуіненымі вучасткамі складуць каля 50 пасобных адзінак, з якімі трасу непасрэдна прывядзеца мець справу. Ці

хаваня і агульна-завадскія выдаткі—завод добра ведае сам.

Наогул, мы павінны канстатаваць, што сучасная сыстэма апарату Лесбелу не адпавядае жыццёвым патрэбам, гэта ўсё рабочыя і працаўнікі апарату асабліва нізавой перыферыі, добра адчуваюць і ўжо ня першы раз аб гэтым гавораць. Праўленьне трасу вельмі тута ішло па шляху перабудовы свайго апарату і зьнішчэньня недахопаў; рацыянальным чынам перабудоваць апарат Лесбелу зараз немагчыма, пакуль яго сырцовая база ня будзе цвёрда і дакладна вызначана.

Бліжэйшыя мерапрыемствы

У бліжэйшы час патрэбны наступныя мерапрыемствы:

Аб'яднаньне Менскага і Барысавскага аддзяленьняў, а таксама скарачэнне Магілёўскага—треба правесці ў жыццё зараз, на чакаючы кастрычніка месяца.

Треба зараз-жа пераглядзець функцыі і ўзаемаадносіны праўленьня, аддзяленьняў і заводаў і ўсталяваць у бок правільнага іх размераваньня на падставе разьвязаньня гаспадарчай ініцыятывы аддзяленьняў і заводаў.

Аддзяленьні треба ўзмацніць тэх-

Пачысьціць крычаўскую гніль

Даўняны справы робіцца ў м. Крычаве, Магілёўскае акругі. У камяіні на разьмеркаваньні лесу—кулацкае засьляне. Камандуе там былы старата Мурашка, падтрымліваюць яго кулак Шапіра і Лацкевіч. Уся гэта тройка карыстаецца неабмежаваным давер'ем і падтрыманьнем старшыні сельсавету Карагодава, бо апошні любіць выпіць, а ў першых гарэлячку з вакускаю ў любы час дня і ночы дармова атрымаеш.

Грамадзяне Ставулка, Маслаў і Мароз за крытыку дзейнасьці сельсавету былі нейкі час арыштаваны.

Старшыня РВК Асмалоўскі гэтым пагражае і інным, калі хто-небудзь у сваёй крытыцы адражваецца за-крануць яго «вышэй начнага вартуніка» мястэчка.

А вась ніхто не здагадаўся арыштаваць старшыню землікамі Давыдава, які на просьбу Мар'і Шапаба аб прадстаўленьні ён агароду палаяў руку сабе паміж ног і сказаў:

— Гэта я магу табе даць... Сапраўды, каму-ні-каму ў Крычаўскім раёне треба даць... на зграўку.

Э.

За вуха вакханалію з Недаступны старшыня

Калі вы боку ня ведаеце, дык запісацца вам у цэнтральнай рабочай амбулаторыі да доктара на вушныя хваробы на ўдасца, бо пры записе адбываюцца кулачны бойкі.

Калі вас ужо занісці, дык больш 3-5 мінуць з вамі доктар ня будзе аймацца, бо да яго запісаюць на 5-7 гадзіну 45-60 хворых. У цэнтральную дзіцячую амбулаторыю да вушніка ня пройдзеце раней, як праз 5-7 дзён. Каля 20 проц. хворым адмаўляюць у амбулаторным прыёме пры вушной клініцы.

Унакае пры перавыбарх гэрсавету быў пункт аб увядзеньні спецыяльнага прыёму на вушныя хваробы у раінных амбулаторыях, але паказ для акрадзёлу аховы здароўя ўжо нікуды ня варт.

Скардзяцца члены саюзу саўгандальскага на свайго старшыню ЦШ тав. Аранойча:

— Няпрыступны ён!

Папершае, яго ўдзель з агнём не адшукеш, падругое, калі ўжо і ўдасца яго за хвост злавіць, дык ён табе на хату буркіне слова і ўцячэ.

Я яшчэ разумею, калі члены саюзу саўгандальскага неадвольны разьмеркаваньнем курортаў. Зрагумела, што ў гэтым пытаньні ўсім не дагодзіш, бо месць там кот наплакаў, а жадаючы—што пяску у моры.

ЯКІ ПАТРЭБЕН МЕНСКУ БРУК?

МЕНСКІ КАМГАС І АЎТАДОР ЯШЧЭ НЕ АДКАЗАЛІ

Сучаснае становішча менскага бруку можа выклікаць толькі абурэнне. Яшчэ большае абурэнне выклікае становішча тых шматлікіх менскіх вуліц і завулкаў, якія зусім не забрукаваны. На гэтых вуліцах увесну і ўзмку ні праісці, ні праехаць.

Горш за ўсё, аднак, тое, што мы ня бачым сур'ёзнай пастаноўкі пытаньня з боку Менскага камгасу да паліпшэння становішча брукаваных вуліц і да забрукавання незабрукаваных вуліц і завулкаў.

У «Звязьдзе» ўжо ня раз гэтым летам ставілася пытаньне аб забрукаванні вуліц і перабрукаванні іх, але дагэтуль ніводнага адказу ні ад камгасу, ні ад Аўтадора, якія ў гэтай справе таксама зацікаўлены, мы не атрымалі. Такі фант пацярджанае, што належныя ўстановы даволі нядаўна адносяцца да забрукавання пытаньня.

Зараз мы пойдзем далей, паставішы пытаньне аб неабходнасці прыступіць да забрукавання менскіх вуліц і да бульжнікам, а больш удасканаленым спосабам: асфальтам, торцам, клінкерам.

Паступовае развіццё механічнага транспарту ў Менску—аўтабусы, аўтамабілі—і сучасныя эканамічныя і санітарныя патрабаванні прымужаюць ставіць гэтае пытаньне ў роўніцы больш шырокага і хутчэйшага практычнага яго вырашэння. І сапраўды, гладкая навірховасць бруку ў значнай ступені ахоўвае ад хуткага зношвання транспарту і дазваляе павялічыць грузапад'ёмнасць яго ў некалькі раз, чаго нельга зрабіць пры прымытніх бульжжных бруках. Акрамя таго гладкая навірховасць бруку лягчэй паддаецца ачыстцы.

Які тып бруку больш надыходзіць да Менску і павінен у нас ужывацца? Такім тыпам, які адпавядае ўсім сучасным запатрабаванням, могуць выдзяліцца брукі: асфальтавыя (літы асфальт), брусчатка, асфальта-бетонныя і клінкерныя.

Асноўным пытаннем у гэтай справе выдзяляецца выбар матар'ялаў яго кошт і якасць. Даная Масквы гавораць, што пасля бульжнага

бруку, ад якога паступова адмаўляецца Масква, самым танным выдзяляецца асфальта-бетонны брук. І сапраўды, у той час, як асфальтавы брук абходзіцца 14 р. 50 к. кв. метр. асфальта-бетонны—11 р. 50 к. Па даных, якія мы маем, яшчэ больш танным і моцным выдзяляецца клінкерны брук. Менскі, здаецца, прымушан будзе спыніцца на клінкерным бруку, бо клінкер вырабляецца ў Беларусі (у Гомельшчыне), матар'ял добры на якасці і танны.

На жаль, пытаньне аб забрукаванні менскіх вуліц клінкерам так мала цікавіць Менскі камгас, што ён нават ня ведае і даны на яго. Думаецца, што Менскі камгас павінен хоць вараз гэтым зацікавіцца.

У інтарэсах гарадскога гаспадаркі выдзяляецца хутчэйшае паступовае перабрукаванне цэнтральных вуліц клінкерам (а можа быць і асфальтам, што лепш—павінны выявіць досьледы). Трэба знайсці ўсё магчымыя для ажыццяўлення гэтага пытаньня. Зразумела, што на перабрукаванне вуліц больш удасканаленым спосабам патрэбны сродкі. З гэтага прычыны трэба вараз-жа распрацаваць пытаньне аб прыцягненні насельніцтва да ўдзелу ў выдатках на перабрукаванне і забрукаванне перабрукаваных вуліц.

Якой павінна быць форма ўдзелу насельніцтва—гэта справа спецыяльнай камісіі, якая павінна быць створана.

Удзяляючы пытаньне аб забрукаванні менскіх вуліц больш удасканаленым спосабам, мы зусім ня думаем, каб гэтае забрукаванне пачалося абавязкова сёлет. Але справа ў тым, калі яшчэ сёлет на ўвацца ва вырашэнне гэтага пытаньня, не зрабіць належных досьледаў і разраўнаў, дык мы і ў будучым годзе ня зможам зрабіць нават пачатку ў данай справе.

«Звязьда» спадзяецца, што па гэты раз зацікаўлены ўстановы адгукнуцца на паставленыя пытанні і выкажуцца на старонках нашай газеты, што дасць магчымасць разабрацца ў гэтым складаным, але вельмі важным для Менску пытанні.

500 прыватных будаўніцтваў

Каго крэдытуе Белкамунбанк

У бягучым будаўнічым сезоне Белкамунбанкам згодна плану прадуладжвалася прадставіць індывідуальным забудоўшчыкам на рамонт і аднаўленне жылёе плошчы крэдытаў на 370.000 руб.

На 16 ліпеня фактычна выдана 378.000 руб., што складае 15,7 проц. агульнай сумы выданных крэдытаў на жылбудаўніцтва.

Большасць называльнікаў—рабочыя, служачыя і сяляне прыгараднай паласы. Па правасце плану доўгатэрміновага крэдытавання на

1928-29 год, прадстаўленага Камунбанкам у Дзяржплан, прадуладжвалася прадставіць індывідуальным забудоўшчыкам 140.000 руб. (тэрмінам да 10 год). Апрача таго, будзе выдэда на кароткатэрміновых крэдытаў (тэрмінам да аднаго году) каля 350.000 руб.

Па Менску гарадскі архітэктарам выдана на прыватныя забудовы больш 500 дазволаў. Пабудовы гэтыя—пераважна аднакватэрныя дамы.

МЕНСК

96 вагонаў мукі для Менску

З агульнай сумы ў 750 вагонаў хлеба, завезенага на жнівень у межы БССР, Менску адпущана на гэты месяц 96 вагонаў мукі, з якіх іспанічнай—57 вагонаў і жытняй—39 вагонаў.

Ці хопіць галёш? На складах МЦРК—35.000 пар галёш

У працягу наступнага сезону МЦРК наменіў да рэалізацыі ў Менску да 70.000 пар галёш.

З гэтай колькасці 55.000 пар галёш адпускаецца МЦРК Цярэбавіцкай, а рэшта 15.000 пар будуць закуплены праз масцовае аддзяленне Гуматресту. Звычайна галёшы паступаюць у працягу ўсяго сезону, дзякуючы чаму былі перабоі ў даставіцы галёш. У сучасны момант галёшы паступаюць у ЦРК спачатку лета і на апошні дзень на складах ужо ёсць 35.000 пар, а рэшта прыбудуць роўнамернымі партыямі ў арацягу сезону.

Колькасць галёш у 70.000 пар у поўнай меры здаволіць тую частку насельніцтва, якая абслугоўваецца ЦРК. Акрамя МЦРК галёшы будуць прадавацца крамамі інваліднай кааперацыі, Чырвонага Крыжу, Скурсыдакату і інш.

Як паведаміў нашаму супрацоўніку вагачык Беларускага аддзялення Гуматресту, у бягучым годзе недахопу ў галёшах у Менску ня будзе. Менск будзе таксама забяспечаны дамскімі галёшамі для існуючых сёлета фасонаў жаночага абутку.

Паспаваньне тэлефоннага кабэлю

У суботу а 10-й гадзіне ўвечары паспаваньне паветраных тэлефонных кабэляў. Частку тэлефонаў у раёне Савецкай вул. прышлося выключыць. Тэлефонная станцыя выдзе круглыя суткі работу на спраўлены сеткі. Сёньня ўвечары аб'явіты будуць уключаны ў сетку.

Выдэда следства для выяўленьня прычын паспаваньня кабэлю.

Касы ўзаемадапамогі для саматужнікаў

Савет Народных Камісароў мае разгледзець праект палажэння аб касах ўзаемадапамогі для членаў саматужна-прамысловай кааперацыі. Касы будуць заключаны аказваць матар'яльную і культурную дапамогу. У прыватнасці, касы будуць дапамагаць сваім членам у выпадку хваробы, інваліднасці, беспрацоўя і г. д. Сродкі касы складуць адлічэньні ад штодзённага заробтку членаў арцэлай і таварыстваў.

Дадатковы завод мінеральнага ўгнаеньня

У межах пасляховага правядзеньня кантрактамі азімых пасаваў, якія належаць для БССР па плошчы ў 25.000 гектараў, Наркамгандаль убудуеў закладніцтва перад саюзным Наркамгандлем аб дадатковым унове тысячы тон супэрфасфату. Сялянства ў гэтую азімую кампанію правяле ажыўлены пошук на гэтым від мінеральнага ўгнаеньня.

357 скаргаў на крамы МЦРК

Наплявацельскія адносіны да зьяў пакупцоў

Крамы МЦРК пад кантроль мас

Праўленьне МЦРК правяло абследаваньне кніг скаргаў і прапаноў у крамах МЦРК. Па 27 абследаваных кнігах ёсць да 357 скаргаў. Больш усё скаргаў ёсць на прадаўцоў—113. Скаргі ёсць таксама на непарнальны распарадак у крамах (47 скаргаў), на адсутнасць патрэбных тавараў (34), на дрэнную якасць тавараў, на антысанітарнае становішча крам і г. д.

Больш усё скаргаў ёсць на краму № 25 МЦРК.

Праўленьне МЦРК пры абследаванні выявіла, што ў некаторых крамах кнігі скаргаў заважана ў такіх месцах, каб у іх нельга было тасаць. Так, напрыклад, у 63, 50 і 44 крамах МЦРК кнігі скаргаў былі знойдзены пад прылажкам. Праўленьне ўстаноўлена, што многія загадчыкі крамамі ня толькі ня прымаюць мер да зніжчэння зафіксаваных дэфектаў, але нават не адказваюць на скаргі.

Праўленьне МЦРК паставіла ўскласці адказнасць за правільнае вядзеньне кніг на загадчыкаў магазынамі. Адказы на скаргі павінны давацца штодзённа, прычым прынятыя паставы павінны паведамляцца поштай або па тэлефоне напісаўшаму скаргу ці прапанову. Араддзелу ЦРК запрапанавана правесці разьясненную работу сярод найшчыкаў аб тым, каб у кнігу скаргаў уносіліся ня толькі скаргі, але і прапановы і пажаданні найшчыкаў.

Адкрыўся інстытут працы

Адкрыўся ў новым памяшканні (рог. вуліц Энгельса і Карла Маркса, 44-23) інстытут аховы працы. Пры інстытуце ёсць музей працы, які адкрыты для агляду па аўторкамі і пятніцах ад 6 да 8 гадзін вечару і па суботах ад 10 да 2 гадзін дня.

Наведвальны экскурсантаў па парэдных зьяўках, тэл. № 12-93.

Сьпіс т. т., вызначаных у якасці дакладчыкаў аб II-м зьезьдзе партыі

Адамковіч, Арановіч, Алесін, Арановічкі, Абрамчук, Антанікоўскі, Баліцкі, Бунін, Балабанай, Барсукоў, Банька, Валасевіч, Віткоўскі, Васкабоўнік, Вайтанька, Валасоў, Гершон, Гурскі, Галдзітэйн, Гантман, Дунец, Жуковіч, Зінгерман, Івановічкі, Карась, Красьніцкі, Крэмэр, Коналаў, Лішч, Лысоў, Лабановічкі, Левін, Лазовічкі, Майзель, Міхаліч, Марос, Мар'ясіна, Мазур, Нахлімнічкі, Ошарай, Арлоў, Праўда, Платун, Прафрансоў, Прычэпаў, Прусьскі, Рабіновіч, Скарагодаў, Страховічкі, Слюжін, Славінскі, Сямікевіч, Тангалевіч, Турбовіч, Філатай, Фрыдман, Ткачоў, Халеўнік, Гофман, Элькін, Хацкевіч, Шпіла.

Усе намянёныя таварышы павінны прысутнічаць на дакладзе т. Кіорына ў сераду, 1 жніўня. Білеты атрымаць у АК і РК.

ГАТОВАЕ АДЗЕНЬНЕ ДА ЗІМОВАГА СЭЗОНУ

Пайшчыкі МЦРК будуць забяспечаны

Загадчык аддзелу загатоўкі МЦРК т. Ізакэй паведаміў нашаму супрацоўніку:

— МЦРК прыступіў да загатоўкі гатовага адзеньня на будучы гападарчы год. Усяго будзе закуплена гатовага адзеньня на 1.200.000 руб. МЦРК разьмернаваў овае заказа на гатовае адзеньне паміж выцёбай фабрыкай «Прафінтэрн» (50 проц.), Меншвэем (25 проц.) і «Ленінград-одеждой» і «Масквошвеем» (25 проц.).

Гатовым адзеньнем насельніцтва будзе забяспечана па ніжэйшых і сярэдніх гатунках, з прычыны таго, што на тавары вышэйшых гатункаў пра'яўляецца попыт, які мы можам задаволіць: фабрыкі адпускаюць нам 20 проц. таго, чаго мы праілі.

Сярод заказанага гатовага адзеньня ёсць 1.800 пар мужчынскіх пальтаў на ваце (60 руб.), 3.400—мужчынскіх дэмі-сезонных (35 р.), 2.000 жаночых на ваце і 800 дэмі-сезонных пальтаў. (Цана на жаночыя пальты яшчэ ня вызначана).

Акрамя таго, МЦРК заказаў партыю дзіцячай вопраткі: 600 пальтаў для хлопчыкаў і 500 для дзяўчынак.

У плян загатоўкі гатовага адзеньня ўваходзіць купля 6.100 мужчынскіх гарнітураў, 400 жаночых гарнітураў і 5.400 гумовых пальтаў.

Увогуле пайшчыкі МЦРК будуць забяспечаны адзеньнем да асеньня і зімовага сезону.

Ахова каналаў па сплаве лесу

Эканомнарада паставіла адмяніць з 1-га кастрычніка спажыванне збору за сплаў драўніны па асудальна-сплавных каналах БССР. У межах захоўваньня асудальных каналаў і каналізаваных рэчак запрапанавана ўсім лесасплаўным арганізацыям па сканчэньні сплаву рабіць ачыстку каналаў ад тапчалоў, дрэў, кары і г. д.

2.000 руб. на дапамогу бяспрытульным

Гарсавет адпусціў 2.000 руб. на пашырэнне навучальна-вытворчых майстэрняў дзіцячых дамоў для бяспрытульных. Пры майстэрнях будуецца спецыяльная сталярня, у якой змогуць працаваць да 30 чалавек.

Здарэньні

Непапраўная зладзейка. Вядомая зладзейка Вера Кавальская па клічцы «Залаты зуб» за частыя кражы была прыгаворана да 2-х год турэмнага зняволення. Некалькі дзён таму назад Кавальская атрымала вопыск з ДОП'у на адзі дзень. Адраў-ж пасля выходу в турмы па дарозе да дому яна зрабіла кражу ў гр-кі Вальковіч Марылі на Траецкай гары. Кавальская затрымана і адпраўлена ў пярэўчым дом.

ТЭАТР

БДТ-1 напярэдадні новага сезону (Гутарка з дырэктарам БДТ-1 т. Сяляхам)

1-га жніўня трупы БДТ-1 пачынае рыхтавацца да надыходзячага сезону. Рыхтуюцца да пастаноўкі дзве новыя п'есы: адна—напісана зааможаным артыстам Міровічам (назва яшчэ невядома), другая—«Броняцягнін», спецыяльна пераапрацаваная для беларускага тэатру аўтарам Усеваладам Івановым.

Усевалад Івановіч спецыяльна прыяжджаў у Беларусь для азнаямленьня з БДТ-1 і яго артыстамі. П'еса пераапрацавалася ў такім напрамку, каб у ёй даць сцэны з жыцця польскай акупацыі ў Беларусі. Мяркуюцца канструктыўнае афармленьне пастаноўкі. Некаторыя сцэны, якія паказаны былі ў Маскве, у нас заменены іншымі. Напрыклад, замест званьніцы Уводзіца сцэна на чыгуначным насыпе.

2-га і 3-га жніўня аўтар «Броняццягнін»—Усевалад Івановіч прыяжджае ў Менск і прачытае п'есу артыстам.

Для пастаноўкі «Броняццягнін» запрашаныя вядомы рэжысэр Вінер з маакоўскага тэатру МГСНС і мастак Воўнаў, якія афармілі пастаноўку «Рельсы гудзя».

На дапамогу рэжысэру БДТ-1 т. Міровічу дырэкцыяі запрошан малады рэжысэр Сямілянаў—вучань Таірава з Асацыяцыі Маладых Мастакоў. Мастакі Воўнаў і Сямілянаў пачнуць работу з 3-га жніўня, а рэжысэр Вінер—з 15-га жніўня.

Дырэкцыяі адноўлен таксама і склад трупы. Вадуцца перагаворы з балетмайотрамі Кірхгэймам і Багданавым

(былы Мар'інскі тэатр) аб рабоце іх у БДТ-1. Запрошана новая балетная пара вядомых балетмайотраў Сямінавай і Броў.

Акрамя вышэйпаказаных дзвюх п'ес у рэпэтуар тэатру ўваходзіць пастаноўка яшчэ наотупных 5-ці новых п'ес: камедыя з жыцця беларускага студэнцтва «Віно бушуе».—Грамыні, п'еса Дзяржавіна «Шлан» (праблема нахання і маладосці), дзіцячая п'еса «Мушкетэрыянуша», якая напісана артыстам БДТ-1 Міцкевічам, п'еса артыстага БДТ-1 Зорава—«Сьвітаныне».

Атрымана згода ад Усевалада Іванова аб пераробцы спецыяльна для БДТ-1 яго новай п'есы «Вернасць». Мяркуюцца таксама паставіць у бягучым тэатральным сезоне класічную п'есу Гальдоні «Бабкі смех». Для пастаноўкі гэтай п'есы запрошан і даў сваю згоду вядомы рэжысэр і педагог Патроўскі.

У бучасны момант дырэкцыя тэатру вядзе работу па пераробцы сцэны ў рухавую.

Сваю работу тэатр намеран вярці, як і ў мінулым годзе, грунтуючыся на арганізаванага глядача. Кожная арганізацыя будзе адвезен пэўны дзень у тыдні.

Праз тэатр мяркуецца прапусціць уоў працоўнае насельніцтва Менску. Акрамя таго будзе дан рад апэнтакляў для вуніўства і Чырвонай арміі.

Адкрыццё сезону адбудзецца 1-га кастрычніка. Пойдзе новая п'еса Міровіча.

Эканомце будаўнічыя матар'ялы

Як вядома, становішча з будаўнічымі матар'яламі пагоршылася. Недахват самых патрэбных будаўнічых матар'ялаў адчуваецца ўсё больш і больш. Прычына гэтага заключаецца ў тым, што ў плане будаўніцтва выпушчана з-пад увагі выстарчальнае разгортванне вытворчасці будаўнічых матар'ялаў. Для паліпшэння становішча ў гэтым сэнсе ў наступным сезоне прымаюцца некаторыя меры, галоўным чынам, па лініі ўзмацнення вытворчасці будаўнічых матар'ялаў.

Але што-ж рабіць вараз? Тут магчымасць толькі адна: эканомія ў матар'ялах. Гэта думка лягла ў аснову інструкцыі эканомсавету да пытаньня аб рацыянальным выкарыстанні дэфіцытных матар'ялаў.

У нас, у Беларусі, становішча ня лепшае, чым у іншых мясцох. Таму мы павінны не забываць аб неабходнасці магчыма больш ашчадных адносін з будаўнічымі матар'яламі. Перш-на-перш неабходна адмовіцца ад кансерватыўнай тоўстай сцяны, якая палігнае шмат цэглы, а ў ёй больш за ўсё адчуваецца гэтадохот. Вельмі пажаданы пераход да так ванавай гэрардыскай кладкі г. вг. пабудовы больш тонкіх сцен з ка-

наламі ў іх. Сьцены гэтыя даць эканомію 20-25 проц. цэглы, а каналы ў іх пры меншай таўшчыні сцяны забяспечваюць патрэбную дэплаёмістасць іх.

Пажадана таксама ужываньне жалеа-бетону для знадворных і ўнутраных сцен капітальных пабудоў. Трэба ашчадна адносіцца да выдаткавання леса-матар'ялаў вышэйшых гатункаў, лепшых гатункаў шкла і інш. дэфіцытных тавараў. Вельмі важна палепшыць сістэму транспартавання матар'ялаў, як лілля, цэглы, дрэва і інш. яны ў большасці пры перавозках рабавіваюцца, зомяцца і расьцягваюцца. Таксама трэба палепшыць захаваньне матар'ялаў на пабудовах.

Інструкцыя эканомсавету павінна быць праведзена ў жыццё таму, што мы стамі перад пагрозай зрыву будаўнічай праграмы (зрываюць яе ва многіх мясцох) у зьвязку з недахватам будаўнічых матар'ялаў. Ажыццяўленьне прапаноў эканомсавету павінны прывесці да зьмякчэння крызісу з будаўнічымі матар'яламі.

Эканомце будаўнічыя матар'ялы. Кулькін.

Суд

Справы „саракаградусныя“

Хронічныя Уоліобскіх працы 1-й паловы

